ZAKON O ELEKTRIČNOJ ENERGIJI ("Sl. glasnik RS", br. 68/2020)

ZAKON O ELEKTRIČNOJ ENERGIJI

("Sl. glasnik RS", br. 68/2020)

GLAVA I

OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se ciljevi i način ostvarivanja elektroenergetske politike, uslovi i način obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, nadležnosti Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske u sektoru električne energije, način funkcionisanja i razvoja tržišta električne energije, prava i obaveze učesnika na tržištu, nadzor nad tržištem, zaštita kupaca električne energije, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i druga pitanja od značaja za uređivanje elektroenergetske oblasti.

Ciljevi

Član 2

Osnovni ciljevi ovog zakona su:

1) obezbjeđenje sigurnog snabdijevanja električnom energijom kupaca po definisanim standardima kvaliteta,

2) obezbjeđenje sigurnog, pouzdanog i efikasnog rada, održavanja i razvoja distributivnog sistema električne energije i pružanje propisanog kvaliteta usluga distribucije električne energije,

3) efikasna regulacija elektroenergetskih djelatnosti,

4) zaštita prava i interesa korisnika mreže, uključujući pravo pristupa mreži, sigurnost i kvalitet snabdijevanja i dostupnost električne energije,

5) razvoj tržišta električne energije,

6) obezbjeđenje efikasnog razdvajanja operatora distributivnog sistema i obezbjeđenje njegove nezavisnosti od drugih elektroenergetskih djelatnosti,

7) obezbjeđenje uslova za nesmetano izvršavanje obaveza javne usluge,

8) stvaranje uslova za investicije u elektroenergetskom sektoru,

9) obezbjeđenje dugoročne uravnoteženosti razvoja elektroenergetskog sektora i energetskog sektora u cjelini, sa tendencijama potražnje energije i povezivanja sa regionalnim tržištem,

10) promovisanje održivog razvoja elektroenergetskog sektora kroz poštovanje međunarodnih sporazuma i konvencija iz oblasti energetike i zaštite životne sredine,

11) usklađivanje razvoja elektroenergetskog sektora sa energetskom i ekonomskom politikom Republike Srpske,

12) usklađivanje sa propisima Evropske unije radi uspostavljanja pravnog i institucionalnog okvira u skladu sa pravnim nasljeđem Evropske unije.

Načela

Član 3

Ovaj zakon se zasniva na načelima nediskriminacije, pravičnosti, transparentnosti, tržišne konkurencije, slobode kretanja robe i slobode pružanja usluga, zaštite prava krajnjih kupaca, javnog interesa i zaštite životne sredine, te slobode izbora snabdjevača električnom energijom.

Odnos sa drugim zakonima

Član 4

(1) Na sva pitanja koja nisu uređena ovim zakonom supsidijarno se primjenjuju propisi kojima se uređuju oblasti energetike, obnovljivih izvora energije, energetske efikasnosti, prostornog uređenja i građenja, trgovine, zaštite potrošača, zaštite životne sredine i koncesija.

(2) U postupku odlučivanja o pojedinačnim pravima i obavezama elektroenergetskih subjekata i krajnjih kupaca, ako ovim zakonom nije drugačije propisano, primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje opšti upravni postupak.

Značenje pojmova

Član 5

Pojmovi korišćeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) električna energija je roba koja ima svoj kvalitet, namjenu, uslove prodaje i cijenu, na čiju se proizvodnju, distribuciju, snabdijevanje i trgovinu primjenjuju odredbe ovog zakona;

2) prenos električne energije je prenos na visokonaponskom međupovezanom sistemu s ciljem njene isporuke kupcima ili distributerima, koji ne obuhvata snabdijevanje električnom energijom;

3) distribucija je prenošenje električne energije kroz distributivne sisteme srednjeg i niskog napona sa ciljem njene isporuke kupcima, koja ne obuhvata snabdijevanje električnom energijom;

4) operater distributivnog sistema električne energije je energetski subjekt koji obavlja djelatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom električne energije, odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za distribucijom električne energije na ekonomski opravdan način;

5) zatvoreni distributivni sistem je sistem preko koga se distribuira električna energija na prostorno ograničenoj industrijskoj i trgovačkoj zoni ili zoni zajedničkih usluga, ako je poslovanje ili proizvodni proces korisnika tog sistema iz specifičnih i sigurnosnih razloga

povezan ili taj sistem obavlja distribuciju električne energije prvenstveno vlasniku ili operateru sistema, ili njihovim povezanim preduzećima;

6) snabdijevanje označava prodaju električne energije krajnjim kupcima, uključujući i preprodaju;

7) snabdjevač je elektroenergetski subjekt koji obavlja djelatnost snabdijevanja električnom energijom;

8) trgovina električnom energijom je kupoprodaja električne energije, uključujući preprodaju na veleprodajnom tržištu i prekograničnu trgovinu, ali ne uključuje prodaju električne energije krajnjim kupcima;

9) mjesto priključenja označava mjesto u kojem se priključak spaja na distributivnu ili prenosnu mrežu;

10) tačka napajanja označava mjesto u kojem se završava priključak, a počinje elektroenergetski objekat ili instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača;

11) priključak je dio distributivnog ili prenosnog sistema koji obuhvata skup vodova, opreme i uređaja, uključujući mjernu opremu i mjerno mjesto, kojima se instalacija korisnika sistema fizički povezuje na mrežu niskog ili srednjeg ili visokog napona;

12) mjerno mjesto označava mjesto na kojem se mjernim uređajima mjeri električna energija i snaga koju korisnik sistema preuzima, odnosno isporučuje u mrežu, ili je koristi za vlastite potrebe ili za druge namjene;

13) kupac označava kupca na veliko ili krajnjeg kupca električne energije;

14) krajnji kupac označava kupca koji kupuje električnu energiju za sopstvenu upotrebu;

15) kupac iz kategorije potrošnje domaćinstva označava kupca koji kupuje električnu energiju za sopstvenu upotrebu, ali ne uključuje komercijalne djelatnosti;

16) mali kupac označava malog industrijskog ili komercijalnog kupca električne energije čiji su objekti priključeni na distributivni

sistem električne energije napona nižeg od 1 kV i koji ispunjava sljedeće kriterijume:

1. ispunjava najmanje dva od sljedeća tri uslova:

- da ima manje od 50 zaposlenih,

- da mu ukupan godišnji prihod nije veći od 2.000.000 KM,

- da mu vrijednost poslovne imovine ne prelazi 1.000.000 KM ili

2. ima godišnju potrošnju u prethodnoj godini koja ne prelazi 35.000 kWh;

17) kupac na veliko označava kupca koji kupuje električnu energiju za ponovnu prodaju;

18) kupac - proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije označava krajnjeg kupca, koji djeluje u okviru svojih prostorija smještenih unutar ograničenog područja, koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za vlastitu potrošnju, odnosno koji može skladištiti ili prodavati električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije koju je sam proizveo, pri čemu za kupce koji ne pripadaju kategoriji domaćinstva te aktivnosti ne predstavljaju njihovu glavnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;

19) kupci - proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički označavaju grupu koja se sastoji od najmanje dva kupca - proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički u skladu sa definicijom kupac - proizvođač, a koji su smješteni u istoj zgradi ili stambenom kompleksu;

20) aktivni kuci označavaju krajnje kupce ili grupu krajnjih kupaca koji zajednički djeluju, koji troše ili skladište električnu energiju proizvedenu u okviru svojih prostorija smještenih u okviru određenih granica, ili koji prodaju električnu energiju koju su sami proizveli, ili učestvuju u mjerama fleksibilnosti ili mjerama energetske efikasnosti, pri čemu ove aktivnosti ne predstavljaju njihovu osnovnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;

21) primopredajno mjesto predstavlja lokaciju mjernog uređaja na kojem se mjeri predata ili preuzeta električna energija u mrežu ili iz mreže i mjesto razgraničenja vlasništva i odgovornosti između operatora i korisnika sistema;

22) potpuno snabdijevanje je prodaja električne energije kod koje količina električne energije za obračunski period nije utvrđena ugovorom o prodaji, već se količina električne energije određuje na osnovu ostvarene potrošnje na mjestu primopredaje;

23) građanska energetska zajednica predstavlja pravno lice koje je zasnovano na dobrovoljnom i otvorenom učešću i koje je efektivno kontrolisano od svojih članova ili akcionara, koji mogu biti fizička lica, jedinice lokalne samouprave ili mala preduzeća, a čija je prevashodna svrha obezbjeđenje zaštite životne sredine, ekonomskih ili socijalnih koristi za svoje članove ili akcionare ili za sredinu u kojoj djeluju, a ne ostvarivanje finansijske koristi, i koja može uključivati proizvodnju, zajedno sa obnovljivim izvorima, distribuciju, snabdijevanje, potrošnju, objedinjavanje (agregaciju), skladištenje energije, usluge energetske efikasnosti ili usluge punjenja električnih vozila ili obezbjeđenje drugih energetskih usluga svojim članovima ili akcionarima;

24) elektroenergetski objekti korisnika mreže označavaju elektroenergetske objekte proizvođača ili krajnjeg kupca koji se nalaze iza tačke napajanja;

25) korisnik sistema je proizvođač, odnosno krajnji kupac;

26) pomoćne usluge označavaju usluge potrebne za sigurno i pouzdano funkcionisanje prenosnog ili distributivnog sistema, te kontinuirano i kvalitetno snabdijevanje kupaca električnom energijom;

27) balansiranje (uravnoteženje) označava sve radnje i procese kojima operator prenosnog sistema u kontinuitetu osigurava održavanje planirane snage razmjene i frekvencije sistema u okviru unaprijed određenih granica stabilnosti, kao i količine rezervi potrebnih u postupku regulacije frekvencije i snage razmjene, s obzirom na zahtijevani kvalitet;

28) balansna grupa označava grupu koju čini jedan ili više učesnika na tržištu električne energije za čije odstupanje odgovara balansno odgovorna strana;

29) balansno odgovorna strana označava učesnika na tržištu električne energije koji preuzima finansijsku odgovornost za odstupanja jedne balansne grupe;

30) kontrola elektroenergetskog subjekta označava pravo, ugovore i druga sredstva koja, odvojeno ili u kombinaciji, a imajući u vidu činjenično stanje ili zakonske propise, daju mogućnost jednom licu da samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajedno djeluju, vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem učešća u osnovnom kapitalu ili prava na korišćenje cjelokupne imovine ili dijela imovine i prava ili ugovore koji obezbjeđuju odlučujući uticaj na sastav, glasanje ili odluke organa subjekta;

31) isporuka je primopredaja električne energije na mjestu određenom za isporuku;

32) direktni vod označava elektroenergetski vod koji povezuje objekat proizvođača električne energije sa krajnjim kupcem čiji objekat nije priključen na prenosni ili distributivni sistem;

33) distribuirana proizvodnja električne energije je ona proizvodnja koja se odvija u elektranama koje su priključene na distributivni sistem;

34) kogenerativno postrojenje za proizvodnju označava postrojenje za istovremenu proizvodnju toplotne i električne energije u jedinstvenom procesu;

35) energetska efikasnost u svrhu upravljanja potražnjom označava integrisani pristup upravljanju potražnjom čiji je cilj da utiče na količinu i vrijeme potrošnje električne energije radi smanjenja ukupnpotrošnje energije i vršnih opterećenja, davanjem prednosti investicijama u mjere energetske efikasnosti kao alternativi gradnji novih elektrana, ako su one najefikasniji i ekonomski najbolji izbor, a da se pri tome ne ugrozi sigurnost snabdijevanja;

36) sigurnost snabdijevanja je obezbjeđivanje dovoljnih količina električne energije krajnjim kupcima, kao sposobnost elektroenergetskog sistema da isporuči električnu energiju do krajnjih kupaca;

37) tarifa označava naknadu ili više naknada za korišćenje elektroenergetskih mreža ili za usluge u vezi sa električnom energijom;

38) električno vozilo je motorno vozilo opremljeno sistemom za prenos snage, koje sadrži barem jedan neperiferni električni uređaj za skladištenje energije s mogućnošću ponovnog punjenja koji je moguće puniti eksterno;

39) mjesto za punjenje je standardizovani električni priključak putem kojeg je u datom trenutku moguće puniti električno vozilo ili zamijeniti bateriju električnog vozila;

40) javno dostupno mjesto za punjenje je mjesto za punjenje na kojem se na nediskriminatorski način pruža usluga punjenja električnih vozila električnom energijom;

41) mjesto za punjenje male snage je mjesto za punjenje koje omogućava prenos električne energije na električno vozilo snage jednake ili manje od 22 kW, osim uređaja snage manje ili jednake 3,7 kW koji su instalisani u privatnim domaćinstvima ili čija primarna namjena nije punjenje električnih vozila, te koji nisu dostupni javnosti;

42) mjesto za punjenje velike snage je mjesto za punjenje koje omogućava transfer električne energije na električno vozilo snage veće od 22 kW.

GLAVA II
ELEKTROENERGETSKA POLITIKA I PLANIRANjE

Elektroenergetska politika

Član 6

Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) vodi elektroenergetsku politiku u skladu sa strateškim dokumentima i

planovima razvoja energetskog sektora i drugim propisima kojima se uređuje oblast energetike.

Sadržaj elektroenergetske politike

Član 7

Elektroenergetska politika obuhvata mjere kojima se obezbjeđuje sigurno i kvalitetno snabdijevanje električnom energijom, adekvatnost sistema za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije, promovisanje dugoročne uravnoteženosti razvoja elektroenergetskog sektora u cjelini, raznovrsnost u proizvodnji električne energije, promovisanje korišćenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti, osiguranje ekološke ravnoteže, razvoj tržišta i promovisanje konkurencije na tržištu električne energije, promovisanje investicija i uvođenje novih tehnologija u elektroenergetskom sektoru, te sve druge mjere i aktivnosti u funkciji energetske sigurnosti Republike Srpske.

Elektroenergetski bilans Republike Srpske

Član 8

(1) Vlada, na prijedlog ministarstva nadležnog za energetiku (u daljem tekstu: Ministarstvo), donosi godišnji elektroenergetski bilans.

(2) Elektroenergetskim bilansom Republike Srpske planira se ukupna proizvodnja i potrošnja električne energije, način snabdijevanja električnom energijom, struktura proizvodnje i potrošnje električne energije, viškovi električne energije, potreban nivo rezervnih kapaciteta za sigurno snabdijevanje kupaca električnom energijom, kao i planovi i prognoze, na osnovu prijedloga proizvođača, operatera prenosnog sistema, operatera distributivnog sistema i snabdjevača.

(3) Podaci za elektroenergetski bilans se prikupljaju i iskazuju za teritoriju Republike Srpske, uzimajući u obzir međuentitetsku trgovinu i trgovinu sa Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, kao i prekograničnu trgovinu električne energije.

(4) Vlada, do kraja tekuće godine, donosi i javno objavljuje godišnji elektroenergetski bilans.

(5) Ministarstvo prati ostvarenje Elektroenergetskog bilansa Republike Srpske.

GLAVA III
ELEKTROENERGETSKE DJELATNOSTI

Elektroenergetski subjekt i elektroenergetske djelatnosti

Član 9

(1) Elektroenergetski subjekt je privredno društvo ili preduzetnik koji obavlja najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti (proizvodnju, prenos, distribuciju, snabdijevanje i trgovinu ili organizaciju tržišta električne energije) i koji je odgovoran za komercijalne i tehničke poslove i poslove održavanja u vezi sa tim djelatnostima, ne uključujući krajnjeg kupca.

(2) U smislu ovog zakona, elektroenergetske djelatnosti su:

1) proizvodnja električne energije,

2) distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom,

3) snabdijevanje i trgovina električnom energijom.

(3) Elektroenergetsku djelatnost može da obavlja elektroenergetski subjekt koji ima dozvolu za obavljanje elektroenergetske djelatnosti (u daljem tekstu: dozvola) u skladu sa zakonima kojima se uređuje oblast energetike i ovim zakonom.

(4) Elektroenergetske djelatnosti iz stava 2. ovog člana obavljaju se kao javna usluga ili kao tržišne djelatnosti.

Opšti interes Republike Srpske

Član 10

(1) Sigurno snabdijevanje električnom energijom je od opšteg interesa za Republiku Srpsku.

(2) Obezbjeđenje dovoljne proizvodnje i isporuka električne energije potrebne za život i rad građana, te poslovanje i razvoj privrednih i društvenih subjekata, na siguran, pouzdan i kvalitetan način po razumnim cijenama, od interesa je za Republiku Srpsku.

(3) Radi obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja, elektroenergetski subjekti koji obavljaju elektroenergetske djelatnosti iz člana 9. ovog zakona, dužni su da s ciljem ostvarivanja interesa Republike Srpske iz st. 1. i 2. ovog člana, prvenstveno obezbijede dovoljne količine električne energije koja je potrebna za život i rad građana, te poslovanje i razvoj privrednih i drugih subjekata, zadovoljavajući pri tome kriterijume ekonomičnosti isporuke.

Tržišne djelatnosti

Član 11

(1) Elektroenergetski subjekti kojima ovim zakonom ili propisom donesenim na osnovu ovog zakona nije određena obaveza pružanja javne usluge, obavljaju djelatnosti u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima kojima se uređuju tržišni odnosi.

(2) Tržišne djelatnosti obavljaju se i organizuju u skladu sa ciljevima održivog razvoja elektroenergetskog sektora i potrebama krajnjih kupaca u Republici Srpskoj, odnosno postizanja sigurnog, pouzdanog i kvalitetnog snabdijevanja električnom energijom, uz poštovanje načela tržišne konkurencije i ravnopravnog položaja svih subjekata.

Javna usluga

Član 12

(1) Elektroenergetskom subjektu koji obavlja djelatnosti iz člana 9. stav 2. t. 1) i 3) može se odrediti obaveza pružanja javne usluge po regulisanim uslovima, koja će obezbijediti sigurnost snabdijevanja, a koja se može odnositi na redovnost, kvalitet i cijenu usluge, te uslove u vezi sa energetskom efikasnošću i korišćenjem energije iz obnovljivih izvora.

(2) Elektroenergetska djelatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom obavlja se kao javna usluga prema uslovima uređenim ovim zakonom.

(3) Obaveza pružanja javne usluge iz stava 1. ovog člana jasno je definisana, transparentna, nediskriminatorska, provjerljiva, vremenski ograničena, pri čemu se postupkom određivanja obaveze pružanja javne usluge garantuje ravnopravnost elektroenergetskih

subjekata u pružanju javnih usluga i ne utiče na otvorenost tržišta, te se svim elektroenergetskim subjektima garantuje ravnopravnost pristupa kupcima pod istim uslovima u skladu sa ovim zakonom.

(4) Elektroenergetski subjekti, koji djelatnosti obavljaju kao javnu uslugu na način propisan ovim zakonom, dužni su da obezbijede:

1) sigurnost snabdijevanja električnom energijom,

2) propisani, odnosno ugovoreni kvalitet snabdijevanja električnom energijom,

3) primjenu razumnih, lako i jasno uporedivih, javnih i nediskriminatorskih cijena određenih u skladu sa ovim zakonom,

4) primjenu mjera zaštite životne sredine, zaštitu života, zdravlja i imovine građana, u skladu sa posebnim propisima,

5) primjenu mjera zaštite krajnjih kupaca,

6) druge uslove propisane dozvolom za obavljanje djelatnosti i odlukom kojom je elektroenergetskom subjektu nametnuta obaveza pružanja javne usluge.

Izvještavanje o javnoj usluzi

Član 13

(1) Vlada, direktno ili putem nadležne institucije Bosne i Hercegovine, obavještava Sekretarijat Energetske zajednice o svim mjerama određenim za pružanje javne usluge, uključujući zaštitu krajnjih kupaca, te o njihovom mogućem uticaju na tržišnu konkurenciju u Republici Srpskoj.

(2) Vlada, svake dvije godine, direktno ili putem nadležne institucije Bosne i Hercegovine, obavještava Sekretarijat Energetske zajednice o svim promjenama koje su u vezi sa pružanjem javne usluge.

Razdvajanje računa

Član 14

(1) Elektroenergetski subjekt koji obavlja jednu ili više elektroenergetskih djelatnosti ili koji pored tih elektroenergetskih djelatnosti obavlja i druge elektroenergetske djelatnosti, kao i druge djelatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju

elektroenergetskim, dužan je da s ciljem izbjegavanja diskriminacije, međusobnog subvencionisanja i poremećaja konkurencije, u svojim računovodstvenim internim obračunima:

1) vodi odvojene račune za svaku od elektroenergetskih djelatnosti, uključujući snabdijevanje kupaca koji imaju pravo na univerzalnu uslugu i zbirno za druge djelatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju elektroenergetskim djelatnostima,

2) sačini godišnji bilans stanja i bilans uspjeha za svaku djelatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom, kao i zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Elektroenergetski subjekti koji obavljaju elektroenergetske djelatnosti čije su cijene regulisane dužni su da obezbijede reviziju godišnjih finansijskih izvještaja, koji treba da potvrdi poštovanje načela izbjegavanja diskriminacije i međusobnog subvencionisanja.

(3) Elektroenergetski subjekt, koji prema propisima o računovodstvu i reviziji nema obavezu da javno objavi godišnji finansijski izvještaj i izvještaj o reviziji, dužan je da ove izvještaje objavi na svojoj internet stranici.

(4) Elektroenergetski subjekt iz stava 1. ovog člana, dužan je da u svom opštem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koja se primjenjuju pri izradi računovodstvenih internih obračuna po djelatnostima.

GLAVA IV
DOZVOLA ZA OBAVLjANjE ELEKTROENERGETSKE DJELATNOSTI

Vrste dozvola

Član 15

(1) Dozvola je akt nadležnog organa kojim se ovlašćuje elektroenergetski subjekt za obavljanje određene elektroenergetske djelatnosti.

(2) Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulatorna komisija) izdaje sljedeće dozvole za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti:

1) proizvodnju električne energije,

2) distribuciju i upravljanje distributivnim sistemom električne energije,

3) upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom električne energije,

4) snabdijevanje i trgovinu električnom energijom.

Period važenja dozvole

Član 16

(1) Dozvola se izdaje na period do 30 godina, osim za djelatnost snabdijevanja i trgovine za koju se dozvola izdaje na period do pet godina.

(2) Rok važenja dozvole može se produžiti na zahtjev elektroenergetskog subjekta u postupku pred Regulatornom komisijom u skladu sa Pravilnikom o izdavanju dozvola.

Kriterijumi za izdavanje dozvole

Član 17

(1) Dozvola se izdaje elektroenergetskom subjektu ako:

1) je upisan u odgovarajući registar za obavljanje elektroenergetske djelatnosti za koju se izdaje dozvola,

2) ispunjava tehničke, operativne i organizacione uslove za rad,

3) posjeduje materijalna sredstva, odnosno objekte, instalacije i opremu potrebne za obavljanje djelatnosti,

4) ispunjava finansijske kriterijume za obavljanje djelatnosti, uključujući i instrumente obezbjeđenja, u zavisnosti od vrste djelatnosti, obima pružanja usluga i drugo,

5) ispunjava propisane uslove u vezi sa stručnom osposobljenošću radnika za obavljanje poslova rukovanja i održavanja elektroenergetskih postrojenja, instalacija i uređaja za elektroenergetsku djelatnost za koju se izdaje dozvola,

6) posjeduje dokaz o pravnom osnovu za korišćenje elektroenergetskih objekata u kojima se obavlja djelatnost,

7) uredno izmiruje poreske obaveze,

8) mu nije izrečena mjera zabrane obavljanja elektroenergetskih djelatnosti,

9) ispunjava i druge kriterijume u skladu sa pravilnikom o izdavanju dozvola koji donosi Regulatorna komisija.

(2) Pored kriterijuma iz stava 1. ovog člana, podnosilac zahtjeva obavezan je da ispuni i kriterijume koji su utvrđeni drugim propisima.

Izuzeće od obaveze pribavljanja dozvole

Član 18

(1) Elektroenergetski subjekt nije obavezan da posjeduje dozvolu za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije za:

1) proizvodnju električne energije u elektranama snage do 1 MW,

2) proizvodnju električne energije isključivo za vlastite potrebe,

3) proizvodnju električne energije u novim elektranama, najduže do šest mjeseci od dana pribavljanja upotrebne dozvole.

(2) Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, ako jedan proizvođač proizvodi električnu energiju u više objekata čija je ukupna snaga veća od 1 MW, dužan je da pribavi dozvolu za proizvodnju električne energije.

Izdavanje dozvole

Član 19

(1) Dozvolu za obavljanje djelatnosti, na osnovu podnesenog zahtjeva, izdaje Regulatorna komisija.

(2) Postupak izdavanja dozvole je javan i vodi se u skladu sa objektivnim i unaprijed poznatim kriterijumima na nediskriminatorski način.

(3) Prije izdavanja dozvole, Regulatorna komisija dužna je da se konsultuje sa zainteresovanim stranama, organizovanjem javne

rasprave ili na drugi odgovarajući način, o uslovima propisanim nacrtom dozvole.

(4) Rješenje Regulatorne komisije o zahtjevu za izdavanje dozvole obavezno je detaljno obrazloženo i dostavlja se podnosiocu zahtjeva.

Izmjena dozvole

Član 20

(1) Elektroenergetski subjekt podnosi Regulatornoj komisiji zahtjev za izmjenu dozvole, ukoliko u periodu važenja dozvole nastupe promjene u vezi sa elektroenergetskim objektom koji se koristi za obavljanje djelatnosti, statusne promjene korisnika dozvole i druge promjene podataka koje su od značaja u pravnom prometu i upisuju se u odgovarajući registar ili nastupe druge okolnosti koje se odnose na ispunjenje uslova iz dozvole.

(2) Regulatorna komisija ima pravo da pokrene postupak za izmjenu uslova iz dozvole po službenoj dužnosti, u slučaju:

1) kada nastupe vanredne okolnosti koje utiču na sigurnost snabdijevanja električnom energijom,

2) potrebe zaštite životne sredine,

3) ako je elektroenergetskom subjektu određena obaveza pružanja javne usluge,

4) obezbjeđenja pouzdanog rada elektroenergetskih postrojenja,

5) u drugim slučajevima kada na osnovu činjeničnog stanja ocijeni da je potrebno zaštititi javni interes.

Poništavanje dozvole

Član 21

(1) Regulatorna komisija poništava izdatu dozvolu:

1) ako je korisnik dozvole u postupku izdavanja, produženja ili izmjene dozvole dao neistinite podatke na osnovu kojih je dozvola izdata,

2) u drugim slučajevima predviđenim posebnim propisima.

(2) Poništavanjem dozvole iz stava 1. ovog člana poništavaju se pravne posljedice koje je dozvola proizvela.

Ukidanje dozvole

Član 22

(1) Regulatorna komisija može ukinuti dozvolu elektroenergetskom subjektu ako:

1) korisnik dozvole ne poštuje uslove i rokove utvrđene dozvolom,

2) korisnik dozvole ne obavlja djelatnost u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima,

3) korisnik dozvole prestane da obavlja djelatnost za koju je izdata dozvola,

4) korisnik dozvole daje Regulatornoj komisiji netačne podatke i informacije u periodu važenja dozvole,

5) je nad korisnikom dozvole otvoren postupak likvidacije ili stečaja, ukinut pravni osnov za korišćenje elektroenergetskog objekta ili donesena pravosnažna presuda zabrane obavljanja djelatnosti,

6) korisnik dozvole prestane da ispunjava jedan ili više kriterijuma iz člana 17. ovog zakona,

7) korisnik dozvole ne omogući ovlašćenim licima Regulatorne komisije pristup objektima, opremi i dokumentaciji,

8) korisnik dozvole ne poštuje odredbe zaključenog ugovora između elektroenergetskih subjekata u pogledu isplate propisanih naknada, u ugovorenim rokovima.

(2) Regulatorna komisija može korisniku dozvole odrediti razuman rok za otklanjanje nedostataka u vezi sa ispunjenjem uslova iz dozvole ili za otklanjanje drugih nedostataka, o čemu korisnika dozvole obavještava pismenim putem.

Vođenje registra elektroenergetskih dozvola

Član 23

(1) Regulatorna komisija vodi registar dozvola po vrsti djelatnosti, broju dozvola koje su izdate, identitetu korisnika dozvole, datumu izdavanja dozvole, te statusu dozvole.

(2) Registar dozvola iz stava 1. ovog člana javno je dostupan na internet stranici Regulatorne komisije.

(3) Kada je obaveza javne usluge određena korisniku dozvole u skladu sa članom 12. ovog zakona, u evidenciji se navode i podaci o obavezi pružanja javne usluge, kao i trajanje obaveze pružanja javne usluge.

Pravilnik o izdavanju dozvola

Član 24

Regulatorna komisija donosi pravilnik o izdavanju dozvola kojim se propisuju kriterijumi za izdavanje i postupak izdavanja i izmjene dozvola, sadržaj zahtjeva i dokazi koji se prilažu uz zahtjev, period važenja dozvola, sadržaj i uslovi dozvola, način izvještavanja, nadzor nad korišćenjem dozvola i vođenje registra izdatih i oduzetih dozvola.

Provjera stručne osposobljenosti radnika

Član 25

(1) Stručna osposobljenost radnika koji rade na rukovanju i održavanju elektroenergetskih postrojenja, instalacija i uređaja provjerava se polaganjem stručnog ispita.

(2) Stručni ispit iz stava 1. ovog člana polaže se pred komisijom koju formira ministar nadležan za oblast energetike (u daljem tekstu: ministar).

(3) Članovi komisije imaju pravo na naknadu za rad u komisiji.

(4) Visina troškova polaganja stručnog ispita i naknade za rad članova komisije određuju se odlukom Vlade.

(5) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju poslovi za čije je obavljanje potreban stručni ispit, uslove i način polaganja stručnog ispita, program stručnog ispita, sastav i način rada komisije, obavljanje administrativno-tehničkih poslova u vezi sa polaganjem stručnog ispita, sadržaj i forma uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje registra lica koja su položila stručni ispit.

(6) Ministar izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz stava 1. ovog člana.

GLAVA V

REGULISANjE ELEKTROENERGETSKIH DJELATNOSTI

Regulatorna komisija

Član 26

Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske je regulatorno tijelo koje reguliše i vrši nadzor nad tržištem električne energije na principima nepristrasnosti, transparentnosti, pravičnosti, nediskriminacije, efikasne konkurencije, nezavisnosti i zaštite svih učesnika na tržištu električne energije.

Ciljevi rada Regulatorne komisije

Član 27

U izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti, utvrđenih ovim zakonom, Regulatorna komisija preduzima mjere i aktivnosti kojima se doprinosi ostvarivanju sljedećih ciljeva:

1) podsticanje konkurentnosti i obezbjeđenje uslova za funkcionisanje tržišta električne energije u saradnji sa nadležnim regulatornim tijelima u BiH i Energetskoj zajednici,

2) razvoj i integrisanje tržišta električne energije u regionalno tržište električne energije,

3) obezbjeđenje stabilnog, transparentnog i nediskriminatorskog regulatornog okvira,

4) podsticanje efikasnog funkcionisanja elektroenergetskog sistema,

5) promovisanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije ili u efikasnoj kogeneraciji,

6) uklanjanje prepreka koje mogu spriječiti pristup novim učesnicima na tržištu,

7) poštovanje standarda kvaliteta snabdijevanja električnom energijom,

8) nediskriminatorski pristup treće strane distributivnoj mreži,

9) podsticanje efikasnosti, ekonomičnosti i sigurnosti u korišćenju električne energije,

10) sigurnost snabdijevanja,

11) sprečavanje zloupotreba i monopolskog ponašanja elektroenergetskih subjekata,

12) zaštita kupaca električne energije.

Nadležnosti Regulatorne komisije

Član 28

Regulatorna komisija ima sljedeće nadležnosti:

1) uređuje odnose između proizvodnje, distribucije, snabdijevanja i kupaca električne energije, uključujući i trgovce električnom energijom,

2) vrši nadzor nad radom elektroenergetskih subjekata na tržištu električne energije,

3) izdaje i oduzima dozvole za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti i vodi registar dozvola,

4) donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za korišćenje distributivne mreže (distributivna mrežna tarifa),

5) donosi tarifni sistem za prodaju električne energije i korišćenje distributivne mreže,

6) utvrđuje tarifne stavove za korisnike distributivnih sistema (distributivna mrežna tarifa),

7) utvrđuje način poravnanja prihoda ostvarenih primjenom jedinstvenih tarifnih stavova za korišćenje distributivne mreže na teritoriji Republike Srpske,

8) donosi metodologiju za utvrđivanje tarifnih stavova za korišćenje zatvorenog distributivnog sistema,

9) daje saglasnost na tarifne stavove za korisnike zatvorenih distributivnih sistema, te u slučaju neusaglašenosti sa metodologijom utvrđuje propisane tarifne stavove,

10) donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu,

11) utvrđuje naknadu za priključenje koju plaćaju korisnici za priključenje na distributivnu mrežu,

12) izrađuje i javno objavljuje na svojoj internet stranici godišnji izvještaj o tržištu električne energije, uključujući podatke o nivou razvoja tržišta, te ostvarenom nivou konkurentnosti,

13) donosi metodologiju za utvrđivanje cijena javnog snabdijevanja,

14) odobrava cijene javnog snabdijevanja kupaca koji imaju pravo na univerzalnu uslugu,

15) donosi metodologiju za utvrđivanje cijene rezervnog snabdijevanja, te prati njenu primjenu,

16) donosi metodologiju za obračun neovlašćeno utrošene električne energije,

17) daje saglasnost na cjenovnik nestandardnih usluga operatera distributivnog sistema,

18) vrši nadzor nad primjenom tarifa, naknada i cijena utvrđenih u skladu sa ovim zakonom,

19) daje saglasnost na desetogodišnji plan razvoja i trogodišnji plan investicija operatera distributivnog sistema,

20) analizira i prati odnose na tržištu električne energije, konkurenciju na tržištu, te svako narušavanje ili ograničenje konkurencije ili monopolsko ponašanje,

21) nadzire i prati pojave restriktivnih ugovornih praksi, uključujući odredbe o ekskluzivitetu, koje mogu spriječiti kupce koji nisu domaćinstva i mali kupci da istovremeno zaključe ugovore sa više snabdjevača ili ograniče njihov izbor,

22) donosi mjere za funkcionisanje otvorenog konkurentnog tržišta električne energije u Republici Srpskoj, kao i sprečavanje nelojalne konkurencije,

23) donosi opšte uslove za isporuku i snabdijevanje električnom energijom,

24) donosi pravila o postupku promjene snabdjevača,

25) prati slobodu ugovaranja kod ugovora o snabdijevanju i dugoročnih ugovora,

26) obezbjeđuje, u saradnji sa drugim nadležnim tijelima, institucionalnu zaštitu prava krajnjih kupaca, uključujući pravo na pravičan i nediskriminatorski tretman, na pružanje kvalitetnih usluga i konkurenciju,

27) vrši nadzor nad izvršavanjem obaveze javne usluge,

28) vrši kontrolu računa elektroenergetskih subjekata i eventualno postojanje unakrsnog subvencionisanja između djelatnosti za subjekte koji obavljaju djelatnost u sistemu javne usluge,

29) prati sigurnost rada i pouzdanost distributivne mreže,

30) određuje operateru distributivnog sistema nivoe dozvoljenih gubitaka električne energije, te nalaže preduzimanje mjera za podsticanje energetske efikasnosti u svrhu upravljanja potražnjom,

31) nalaže operateru distributivnog sistema sprovođenje mjera za unapređivanje kvaliteta usluga,

32) donosi propise o kvalitetu snabdijevanja, uključujući i naknade za odstupanje od propisanih standarda i prati indikatore kvaliteta snabdijevanja (kvalitet komercijalnih usluga, kontinuitet isporuke i kvalitet napona) definisane standardima kvaliteta koje propisuje Regulatorna komisija,

33) operateru distributivnog sistema propisuje obim i sadržaj podataka koji se kupcu dostavljaju redovno, i po zahtjevu kupca, te način i postupak izvještavanja, s ciljem izbora snabdjevača,

34) prati ulaganja u proizvodne i distributivne kapacitete s ciljem obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja,

35) obezbjeđuje da u slučaju odbijanja pristupa mreži nadležni operater distributivnog sistema dostavi sve relevantne informacije o mjerama koje je potrebno preduzeti za razvoj mreže,

36) rješava sporove između učesnika na tržištu, u skladu s ovim zakonom,

37) obezbjeđuje javnost rada i zainteresovanim subjektima omogućava pristup informacijama koje prema propisima i aktima Regulatorne komisije nemaju karakter povjerljivosti,

38) pristupa računima elektroenergetskih subjekata i prati sprovođenje obaveze razdvajanja računa,

39) propisuje pravila izvještavanja, obrasce za dostavu podataka, dinamiku i način dostave izvještaja od elektroenergetskih subjekata,

40) donosi pravila za vođenje knjigovodstvenih evidencija radi sprovođenja odredaba ovog zakona u vezi sa razdvajanjem računa,

41) odobrava pravila za elektronsku razmjenu podataka na maloprodajnom tržištu električne energije koja donose operateri distributivnog sistema,

42) odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima u oblasti energetike, a koji sodnose na regulisanje odnosa između subjekata na tržištu električne energije i vršenje nadzora.

Ovlašćenja Regulatorne komisije

Član 29

S ciljem obavljanja poslova iz svoje nadležnosti Regulatorna komisija ima ovlašćenja da:

1) donosi odluke koje su obavezujuće za elektroenergetske subjekte,

2) traži informacije od elektroenergetskih subjekata neophodne za vršenje svojih nadležnosti, uključujući obrazloženje za svako odbijanje pristupa treće strane,

3) vrši redovno i vanredno nadgledanje nad radom elektroenergetskih subjekata, uključujući i uvid u poslovne račune i knjigovodstvene evidencije elektroenergetskog subjekta,

4) prati i nadzire izvršavanje obaveza elektroenergetskih subjekata iz izdatih dozvola,

5) odlučuje u sporovima u skladu sa ovim zakonom,

6) izriče primjerene i srazmjerne kazne elektroenergetskim subjektima koji ne izvršavaju obaveze iz ovog zakona, izdavanjem prekršajnog naloga u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekršajna odgovornost i vođenje prekršajnog postupka,

7) sarađuje i razmjenjuje podatke sa agencijama i organizacijama koje se bave zaštitom konkurencije.

Akti Regulatorne komisije

Član 30

(1) U vršenju svojih nadležnosti Regulatorna komisija donosi opšte i pojedinačne pravne akte.

(2) Opšti akti, kao i pojedinačni akti koji su od značaja za prava i obaveze većeg broja subjekata, a odnose se na regulatornu nadležnost, objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

(3) Pojedinačni akti iz nadležnosti Regulatorne komisije su konačni i donose se u formi odluka, rješenja i zaključaka.

(4) Opšti i pojedinačni akti iz nadležnosti Regulatorne komisije objavljuju se na internet stranici Regulatorne komisije.

Upravni predmeti i upravni spor

Član 31

(1) Kada rješava o upravnim stvarima koje se odnose na pojedinačna prava i obaveze elektroenergetskih subjekata, u skladu sa ovim zakonom, Regulatorna komisija donosi odluke u formi rješenja i zaključaka.

(2) Odluke iz stava 1. ovog člana su konačne i protiv njih se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(3) Tužba kojom se pokreće upravni spor ne odgađa izvršenje osporenog akta.

Rješavanje sporova pred Regulatornom komisijom

Član 32

(1) Regulatorna komisija je nadležna da na zahtjev stranke rješava sporove između:

1) korisnika sistema i operatera distributivnog sistema,

2) snabdjevača i krajnjih kupaca električne energije.

(2) Regulatorna komisija odlučuje o sporovima iz stava 1. ovog člana koji se odnose na:

1) pravo na snabdijevanje električnom energijom,

2) pristup na distributivnu mrežu,

3) obračun utrošene električne energije,

4) obračun naknade za neovlašćenu potrošnju električne energije,

5) obustavu isporuke električne energije,

6) kvalitet snabdijevanja električnom energijom.

(3) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim se propisuje postupak rješavanja sporova.

Pretpostavke za podnošenje zahtjeva za rješavanje spora

Član 33

(1) Prije podnošenja zahtjeva za rješavanje spora Regulatornoj komisiji, stranka je dužna da prethodno u pisanoj formi podnese prigovor elektroenergetskom subjektu, te pokuša mirnim putem riješiti spor.

(2) Elektroenergetski subjekt dužan je da podnosiocu prigovora dostavi odgovor sa obrazloženjem u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.

(3) Elektroenergetski subjekt je obavezan da krajnjem kupcu električne energije omogući dostupnost dokumentaciji i podacima u vezi sa ostvarivanjem prava i izvršavanjem obaveza iz zaključenog ugovora.

(4) Zahtjev za rješavanje spora koji stranka podnosi Regulatornoj komisiji obavezno sadrži podatke o strankama, predmet zahtjeva, činjenični opis spora, prijedlog za rješenje spora, potpis podnosioca zahtjeva, a uz zahtjev je podnosilac dužan da dostavi dokaze na kojima zasniva zahtjev, uključujući i dokaz da se prethodno obraćao elektroenergetskom subjektu prigovorom u pisanoj formi.

(5) Postupak rješavanja spora pred Regulatornom komisijom može se sprovesti po pravilima skraćenog postupka, a strankama se omogućava izjašnjenje u pisanoj formi o tvrdnjama protivne strane.

Odluka o zahtjevu za rješavanje spora i tužba

Član 34

(1) Odluke Regulatorne komisije o zahtjevu za rješavanje spora su konačne.

(2) Protiv konačne odluke Regulatorne komisije iz stava 1. ovog člana stranka može pokrenuti upravni spor, podnošenjem tužbe nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Obaveza dostavljanja dokumentacije i zaštita povjerljivih podataka

Član 35

(1) Svi elektroenergetski subjekti obavezni su da dostave dokumentaciju, podatke i informacije na traženje Regulatorne komisije koji su joj potrebni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.

(2) Regulatorna komisija dužna je da čuva tajnost povjerljivih poslovnih podataka koji su joj dostavljeni u skladu sa obavezom iz stava 1. ovog člana.

(3) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim se propisuje način postupanja sa povjerljivim podacima.

(4) Elektroenergetski subjekti dužni su da obezbijede nesmetan pristup objektima, postrojenjima, opremi, te pruže potrebne informacije i dokumentaciju Regulatornoj komisiji prilikom vršenja redovnog i vanrednog nadzora.

Saradnja

Član 36

(1) Regulatorna komisija, u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti, sarađuje sa organima uprave i regulatornim tijelima u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, subjektima iz oblasti energetike, organizacijama i udruženjima za zaštitu potrošača, međunarodnim organizacijama iz oblasti energetike i drugim organizacijama od interesa za obavljanje poslova Regulatorne komisije, ne dovodeći pri tome u pitanje svoju nezavisnost.

(2) Za rješavanje pitanja koja prema propisima zahtijevaju zajedničko razmatranje i odlučivanje, Regulatorna komisija može sa drugim regulatornim komisijama u Bosni i Hercegovini zaključiti sporazum, protokol ili drugi obostrano prihvatljiv akt.

GLAVA VI
PROIZVODNjA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Objekti za proizvodnju

Član 37

Proizvodnja električne energije obuhvata proizvodnju u termoelektranama, kogenerativnim postrojenjima, hidroelektranama i drugim elektranama koje koriste obnovljive ili druge izvore energije.

Prava proizvođača

Član 38

(1) Proizvodnju električne energije, kao elektroenergetsku djelatnost, u smislu ovog zakona, može da obavlja privredno društvo ili preduzetnik koji proizvodi električnu energiju u elektranama za koje nije potrebno pribaviti koncesiju u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast koncesija i obnovljivih izvora energije.

(2) Proizvođač ima pravo da:

1) koristi energetske izvore koje smatra najpogodnijim i najefikasnijim za proizvodni proces, uz primjenu tehničkih zahtjeva i uslova koji se odnose na zaštitu životne sredine koji su utvrđeni propisima kojima se uređuje ova oblast, kao i u uslovima dozvole,

2) pristupa prenosnoj i distributivnoj mreži pod uslovima utvrđenim propisima o radu prenosnog, odnosno distributivnog sistema,

3) prodaje proizvedenu električnu energiju na konkurentskom tržištu,

4) pruža balansne usluge u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima.

(3) Aktivni kupci, kupci proizvođači, kao i građanske energetske zajednice imaju pravo da proizvode električnu energiju prevashodno za sopstvene potrebe u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje oblast obnovljivih izvora energije i podzakonskim aktima.

Obaveze proizvođača

Član 39

Proizvođač električne energije ima obavezu da:

1) ispunjava uslove dozvole za proizvodnju električne energije, ako je dozvola potrebna za obavljanje djelatnosti,

2) primjenjuje propise i pravila koji se odnose na rad prenosnog i distributivnog sistema i funkcionisanje tržišta, propise koji se odnose na zaštitu konkurencije, kao i odluke nadležnih organa,

3) posjeduje ispravan i verifikovan mjerni uređaj koji omogućava mjerenje proizvedene električne energije, kao i električne energije koja se preuzima ili isporučuje u odgovarajuću mrežu,

4) zadovoljava sve tehničke i pogonske uslove, posebno uslove propisane odgovarajućim mrežnim pravilima, te tehničkim i drugim propisima i standardima,

5) zadovoljava propisane uslove koji se odnose na energetsku efikasnost i zaštitu životne sredine,

6) postupa u skladu sa pravilima zaštite tržišne konkurencije prilikom učešća na tržištu električne energije, uključujući zabranu neopravdanog povlačenja elektrane i zabranu neopravdanog smanjenja proizvodnje električne energije,

7) održava elektrane u ispravnom stanju, obezbjeđuje njihovu pogonsku spremnost i sigurno korišćenje, uključujući i informacionu bezbjednost, u skladu sa tehničkim i drugim propisima i standardima,

8) ponudi prema tržišnim načelima pomoćne usluge u skladu s tehničkim mogućnostima, kao i odgovarajućim mrežnim pravilima i pravilima organizovanja tržišta električne energije,

9) pruža pomoćne usluge radi ostvarenja sistemskih usluga u skladu sa tehničkim mogućnostima i komercijalnim uslovima,

10) bez naknade omogući nadležnom operatoru sistema slobodan pristup opremi u njegovom postrojenju koja se koristi za prenos ili distribuciju električne energije u svrhu održavanja protoka električne energije,

11) stavi na raspolaganje nadležnom operateru sistema podatke potrebne za rad sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije, kao i propisima kojima se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije,

12) preuzme balansnu odgovornost ili zaključi ugovor sa balansno odgovornom stranom,

13) prijavi dnevni raspored rada ako je ukupna instalisana snaga njegovih elektrana veća od 500 kW,

14) dostavlja Regulatornoj komisiji podatke neophodne za ispunjenje propisanih obaveza o transparentnosti i praćenju tržišta električne energije,

15) čuva, na period od pet godina, sve satne podatke o proizvodnji električne energije za svaku elektranu koja ima najmanje jednu proizvodnu jedinicu instalisanog kapaciteta 250 MW ili više, te da prikupljene podatke stavi na raspolaganje nadležnim organima u skladu sa zakonom,

16) ispunjava propisane uslove u slučaju vršenja javne usluge,

17) obezbijedi nesmetan pristup svojim objektima, postrojenjima i opremi, te pruži potrebne informacije i dokumentaciju Regulatornoj komisiji.

Proizvodnja iz obnovljivih izvora energije i podsticajne mjere

Član 40

Proizvođač koji proizvodi električnu energiju koristeći obnovljive izvore energije i u efikasnoj kogeneraciji, može ostvariti podsticaje za proizvodnju u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

Kupci-proizvođači

Član 41

Kupci-proizvođači koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora, mogu ostvariti pogodnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

GLAVA VII
IZGRADNjA ELEKTRANA

Planiranje izgradnje elektrana

Član 42

Planiranje i izgradnja novih elektrana vrši se u skladu sa Energetskom politikom, strategijom razvoja energetike, dokumentima prostornog uređenja i planom razvoja elektroenergetskog sektora.

Izgradnja i korišćenje elektrana

Član 43

Pravo na izgradnju i korišćenje elektrana ostvaruje se u skladu sa objektivnim, transparentnim i nediskriminatorskim uslovima u javnom postupku dodjele koncesija, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuju koncesije, obnovljivi izvori energije i energetska efikasnost.

Primjena drugih propisa

Član 44

Elektrane se grade u skladu sa propisima kojima se planira uređenje prostora i građenje objekata, zaštita životne sredine, zaštita na radu, tehnički propisi i standardi koji se odnose na tu vrstu objekata.

Posebni kriterijumi za izgradnju elektrana

Član 45

U postupku dodjele koncesija za izgradnju i korišćenje elektrana, pored elemenata za izradu studije opravdanosti u skladu sa propisom kojim se uređuje politika dodjele koncesija, koncedent, odnosno nadležni organ, dužan je da vodi računa o sljedećim kriterijumima:

1) usklađenosti sa dokumentima prostornog uređenja donesenim za navedeno područje,

2) pouzdanosti i sigurnosti elektroenergetskog sistema,

3) konkurentnosti elektrane,

4) zaštiti na radu i bezbjednosti ljudi i imovine,

5) zaštiti životne sredine,

6) lokaciji i korišćenju zemljišta,

7) energetskoj efikasnosti,

8) korišćenju primarnih izvora energije,

9) tehničkoj i ekonomsko-finansijskoj sposobnosti podnosioca zahtjeva da realizuje izgradnju elektrane,

10) usklađenosti s mjerama koje se preduzimaju u vezi sa obavezama javne usluge i zaštite krajnjih kupaca,

11) doprinosu elektrane u ostvarivanju ukupnog udjela električne energije iz obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji električne energije u skladu sa odgovarajućim Planom koji donosi Vlada,

12) doprinosu elektrane smanjenju štetnih emisija.

GLAVA VIII
DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRISTUP DISTRIBUTIVNOJ MREŽI

Distributivni sistem i operater distributivnog sistema

Član 46

(1) Distributivni sistem obuhvata elektroenergetske mreže srednjeg i niskog napona, koje se prostiru od mjesta razgraničenja sa mrežom prenosa, odnosno od mjesta priključenja elektrane do mjesta priključenja objekata krajnjih kupaca, te priključak, opremu, uređaje i ostalu infrastrukturu neophodnu za funkcionisanje distributivnog sistema.

(2) Operater distributivnog sistema je pravno lice koje posjeduje potrebnu dozvolu i koje je odgovorno za rad, upravljanje, održavanje, razvoj i izgradnju distributivnog sistema na određenom geografskom području i, gdje je to moguće, njegovih međuveza sa drugim sistemima, te za osiguranje dugotrajne sposobnosti sistema da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom električne energije.

Dostupnost distributivne mreže

Član 47

S ciljem nesmetanog funkcionisanja tržišta električne energije na teritoriji Republike Srpske distributivna mreža je dostupna svim korisnicima na regulisan, transparentan i nediskriminatorski način, u skladu sa ovim zakonom.

Program usklađenosti

Član 48

(1) Operater distributivnog sistema donosi program usklađenosti kojim se propisuju mjere s ciljem sprečavanja diskriminatorskog ponašanja, način praćenja obaveze zaposlenih u vezi sa ispunjenjem

tog cilja, kao i odgovarajuće praćenje primjene programa usklađenosti sa odredbama čl. 50. i 51. ovog zakona.

(2) Program usklađenosti iz stava 1. ovog člana dostavlja se Regulatornoj komisiji.

(3) Operater distributivnog sistema, uz prethodnu saglasnost Regulatorne komisije, imenuje nezavisno lice ili tijelo za praćenje izvršenja programa usklađenosti, koje ima pristup svim potrebnim informacijama operatera distributivnog sistema i povezanih privrednih društava.

(4) Operater distributivnog sistema, uz prethodnu saglasnost Regulatorne komisije, utvrđuje uslove i trajanje mandata tijela ili lica iz stava 3. ovog člana.

(5) Lice ili tijelo zaduženo za praćenje izvršenja programa usklađenosti izrađuje i dostavlja Regulatornoj komisiji godišnji izvještaj o izvršenju programa usklađenosti, u rokovima koje određuje Regulatorna komisija, te izvještaj objavljuje na internet stranici operatera distributivnog sistema.

Obavljanje djelatnosti distribucije

Član 49

(1) Za upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom geografskom području odgovoran je operater distributivnog sistema.

(2) Operater distributivnog sistema obavlja djelatnost distribucije i upravljanja distributivnim sistemom u skladu sa uslovima iz dozvole za obavljanje djelatnosti.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da omogući prenos električne energije kroz distributivnu mrežu u skladu sa zaključenim ugovorima sa korisnicima mreže, uz upravljanje distributivnom mrežom, a sve u skladu sa tehničkim mogućnostima mreže.

(4) Operater distributivnog sistema ugovorom uređuje prava i obaveze sa elektroenergetskim subjektima u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim propisima.

(5) Operateru distributivnog sistema nije dozvoljeno da trguje električnom energijom, osim kupoprodaje za pokrivanje gubitaka u distributivnoj mreži i energije debalansa za ove svrhe.

(6) Operateru distributivnog sistema nije dozvoljeno da preduzima mjere koje dovode do narušavanja konkurencije.

Vertikalno integrisani subjekt i razdvajanje operatera distributivnog sistema

Član 50

(1) Vertikalno integrisani subjekt je elektroenergetski subjekt ili grupa elektroenergetskih subjekata ili povezana lica, u kojem isto lice ima direktnu ili indirektnu kontrolu i subjekt ili grupa subjekata koja obavlja najmanje jednu od djelatnosti prenosa ili distribucije električne energije i najmanje jednu od djelatnosti proizvodnje ili snabdijevanja električnom energijom.

(2) Ako je operater distributivnog sistema dio vertikalno integrisanog subjekta, dužan je da bude nezavisan u odnosu na druge djelatnosti koje nisu povezane sa distribucijom, najmanje u smislu svog pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka.

(3) Nezavisnost operatera distributivnog sistema iz stava 2. ovog člana ne obuhvata obavezu da se vlasništvo nad sredstvima za distribuciju električne energije odvoji od vertikalno integrisanog subjekta.

(4) Nezavisnost operatera distributivnog sistema obezbjeđuje se na sljedeći način:

1) licima odgovornim za rukovođenje operaterom distributivnog sistema nije dozvoljeno da učestvuju u radu organa vertikalno integrisanog subjekta, koji su direktno ili indirektno odgovorni za svakodnevni rad proizvodnje električne energije i snabdijevanja i trgovine električnom energijom,

2) preduzimanjem odgovarajućih mjera koje će obezbijediti da lica odgovorna za rukovođenje operaterom distributivnog sistema postupaju profesionalno i na način koji im omogućava nezavisnost u radu,

3) operater distributivnog sistema donosi odluke nezavisno od vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta, o pitanju sredstava potrebnih za pogon, održavanje i razvoj mreže,

4) operater distributivnog sistema obavezan je da ima na raspolaganju odgovarajuće finansijske, tehničke, materijalne i ljudske resurse za obavljanje djelatnosti.

(5) Operater distributivnog sistema koji je dio vertikalno integrisanog subjekta, svojom registrovanom djelatnošću, sjedištem, komunikacijama, poslovnim imenom i obilježjem, te poslovnim prostorom, ne može dovoditi do zabune u vezi sa odvojenim identitetom elektroenergetskog subjekta za snabdijevanje koji je dio istog vertikalno integrisanog subjekta.

Prava vertikalno integrisanog subjekta

Član 51

(1) Vertikalno integrisani subjekt odobrava godišnji plan poslovanja i propisuje opšti nivo zaduženosti operatera distributivnog sistema, te prati izvršenje plana poslovanja i investicija.

(2) Vertikalno integrisanom subjektu nije dozvoljeno da daje uputstva u vezi sa svakodnevnim obavljanjem poslova, niti na pojedinačne investicione odluke operatera distributivnog sistema, ako su u okviru odobrenog finansijskog plana.

(3) Vertikalno integrisani subjekt može kontrolisati izvršenje plana poslovanja, uključujući i plan investicija, donošenje internih tehničkih propisa, utvrđivanja poslovnih politika i druga prava čijom primjenom se obezbjeđuje zaštita interesa unutar vertikalno integrisanog subjekta u mjeri u kojoj se ne narušava nezavisnost operatera distributivnog sistema iz člana 50. ovog zakona.

Obaveze operatera distributivnog sistema

Član 52

Operater distributivnog sistema dužan je da:

1) upravlja, održava i razvija distributivni sistem kojim se osigurava dugoročna sposobnost sistema da zadovolji realne potrebe za

distribucijom električne energije i ekonomičnim korišćenjem distributivne mreže,

2) izradi planove razvoja i investicija u distributivnom sistemu,

3) obezbijedi usklađenost pogona distributivne mreže sa prenosnom mrežom, te priključenim postrojenjima korisnika distributivnog sistema,

4) obračuna i naplati naknadu za korišćenje distributivne mreže, naknadu za priključenje, naknadu po osnovu pružanja nestandardnih usluga i naknadu po osnovu obračunate neovlašćene potrošnje,

5) obezbijedi ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestu primopredaje sa korisnicima distributivnog sistema i internim mjernim mjestima proizvođača priključenih na distributivnu mrežu,

6) vrši kontrolu ispravnosti priključka i mjernog mjesta,

7) utvrđuje i dokumentuje neovlašćenu potrošnju električne energije i vrši obračun naknade za neovlašćeno preuzetu električnu energiju,

8) korisniku sistema dostavi zapisnik, potvrdu ili obavještenje o svim radnjama preduzetim na priključku i mjernom mjestu, kao što su kontrola ispravnosti, zamjena ili verifikacija mjernog uređaja i obustava isporuke,

9) prikupi, obradi i dostavi nadležnim subjektima podatke o registrovanim energetskim veličinama na mjestu primopredaje sa korisnicima distributivnog sistema i internim mjernim mjestima proizvođača priključenih na distributivnu mrežu,

10) propiše uslove za priključenje objekata korisnika distributivne mreže, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim propisima i standardima,

11) izgradi priključak korisnika distributivnog sistema i obezbijedi uslove u distributivnoj mreži za njihovo priključenje,

12) definiše kriterijume opravdanosti, pokrića i podjele troškova tehničke adaptacije i jačanja distributivne mreže neophodne za integraciju novih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije u distributivnu mrežu i objavljuje ih u odgovarajućoj formi,

13) pruži informacije o zahtjevu za priključenje korisnika distributivnog sistema, sa jasnim i detaljnim proračunom troškova priključenja, realnim vremenskim rokom za obradu zahtjeva, izgradnju priključka i priključenje na distributivnu mrežu,

14) omogući pristup distributivnoj mreži korisnicima, prema regulisanim, transparentnim i nediskriminatorskim principima,

15) osigura nediskriminatorski pristup prema korisnicima distributivnog sistema u odnosu na povezana privredna društva unutar vertikalno integrisanog subjekta,

16) obezbijedi prioritete u pristupu mreži i raspoređivanju i nadziranju rada cijelog sistema proizvođačima koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji, u skladu sa propisima, uvažavajući tehnička ograničenja elektroenergetskog sistema,

17) planira i nabavi električnu energiju za pokrivanje distributivnih gubitaka i balansiranje u skladusa transparentnim, nediskriminatorskim i tržišnim principima,

18) uređuje sopstvenu balansnu odgovornost kod nabavke distributivnih gubitaka,

19) vodi registar balansnih grupa,

20) prati gubitke u distributivnoj mreži i preduzima mjere za njihovo smanjenje,

21) prati, evidentira, analizira i primjenjuje mjere na poboljšanju parametara kvaliteta snabdijevanja,

22) prati i izrađuje izvještaje o sigurnosti snabdijevanja u distributivnom sistemu,

23) dostavi podatke operateru sistema podsticaja o količinama proizvedene i isporučene električne energije proizvođača u sistemu podsticaja,

24) izradi standardne profile opterećenja krajnjih kupaca, koji ne posjeduju mjerne uređaje za registraciju satnog opterećenja,

25) održava ažurnu bazu podataka o krajnjim kupcima i njihovim snabdjevačima za sva mjesta isporuke sa svog sistema,

26) dostavi mjerne podatke snabdjevaču o potrošnji kupaca koje on snabdijeva, na bazi izmjerenih vrijednosti ili standardnih profila opterećenja,

27) jednom godišnje, najkasnije do 31. marta tekuće godine, utvrdi listu kupaca koji ispunjavaju uslove za status malog kupca na osnovu ostvarene potrošnje u prethodnoj kalendarskoj godini, ili podataka iz finansijskog ili drugog relevantnog izvještaja koje mu dostavi kupac, te da o tome obavijesti male kupce i javnog snabdjevača,

28) vodi registar obračunskih mjernih mjesta balansnih grupa i dostavi podatke neophodne za administraciju tržišta nadležnim subjektima, u skladu sa propisima kojima se uređuje organizacija tržišta električne energije,

29) planira potrebe za električnom energijom i izrađuje bilanse potrošnje električne energije i snage u distributivnom sistemu,

30) dostavlja podatke o budućim potrebama za električnom energijom nadležnim subjektima,

31) utvrđuje tehničke zahtjeve za uvođenje naprednih mjernih sistema,

32) organizuje posebne organizacione jedinice za rješavanje prigovora i žalbi i informisanje korisnika sistema,

33) vodi evidencije i izrađuje izvještaje o rješavanju prigovora i žalbi korisnika sistema,

34) dostavlja podatke o proizvodnji električne energije elektrana priključenih na distributivnu mrežu subjektu nadležnom za izdavanje garancija o porijeklu,

35) preduzima mjere da bi omogućio korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava,

36) primjenjuje mjere za poboljšanje energetske efikasnosti,

37) primjenjuje mjere zaštite životne sredine,

38) uvede pravila za elektronsku razmjenu podataka na maloprodajnom tržištu električne energije koja uključuju standardni

format za čuvanje podataka, te da ih učini dostupnim svim snabdjevačima na jednak i nediskriminatorski način,

39) primjenjuje mjere koje se odnose na informacionu bezbjednost,

40) sprovodi promjenu snabdjevača u skladu sa odredbama ovog zakona,

41) realizuje druge obaveze u skladu sa uslovima utvrđenim dozvolom za obavljanje djelatnosti.

Izrada planova razvoja distributivne mreže

Član 53

(1) Operater distributivnog sistema svake tri godine, najkasnije do 30. novembra tekuće godine, donosi i javno objavljuje desetogodišnji plan razvoja, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije, koji je usklađen sa Strategijom razvoja energetskog sektora Republike Srpske, planom razvoja prenosne mreže, dokumentima prostornog uređenja i zahtjevima korisnika za priključenje na distributivnu mrežu.

(2) Operater distributivnog sistema, najkasnije do 31. decembra tekuće godine, donosi i javno objavljuje godišnji i trogodišnji plan investicija, usklađen sa potrebama korisnika mreže, desetogodišnjim planom razvoja distributivne mreže, planom investicija prenosnog sistema i prostornoplanskim dokumentima.

(3) Trogodišnji plan investicija iz stava 2. ovog člana donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(4) Plan investicija sadrži:

1) trenutno stanje i stepen korišćenja elemenata distributivne mreže,

2) procjenu potreba za dodatnim kapacitetima, uzimajući u obzir i razvoj distribuirane proizvodnje, mjere energetske efikasnosti, primjenu novih tehnologija i drugo,

3) pregled većih elektroenergetskih objekta čija je izgradnja i rekonstrukcija predviđena u planskom periodu,

4) ciljeve kvaliteta snabdijevanja, posebno u dijelu koji se odnosi na kontinuitet i kvalitet isporuke,

5) ciljeve zaštite životne sredine,

6) plan održavanja elemenata distributivne mreže, sa ciljem povećanja sigurnosti i kvaliteta snabdijevanja,

7) način primjene sistema naprednih mjerenja,

8) procjena potreba informacione bezbjednosti,

9) ostale podatke od značaja za izvršenje plana investicija.

(5) Prilikom izrade planova razvoja i planova investicija iz st. 1. i 2. ovog člana, operater distributivnog sistema uzima u obzir mjere energetske efikasnosti, upravljanja potrošnjom i integracije distribuirane proizvodnje, kojima se može odgoditi potreba za povećanjem kapaciteta distributivne mreže.

Naknade za pružanje usluga operatera distributivnog sistema

Član 54

(1) Operater distributivnog sistema ostvaruje prihode potrebne za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom, po osnovu:

1) naknade za korišćenje distributivne mreže (distributivna mrežna tarifa),

2) naknade za priključenje na distributivnu mrežu,

3) naknade za pružanje nestandardnih usluga korisnicima distributivnog sistema.

(2) Naknade iz stava 1. ovog člana su regulisane i operateru distributivnog sistema nije dozvoljeno da primijeni druge iznose naknade za korišćenje distributivne mreže, naknade za priključenje na distributivnu mrežu ili veće naknade za pružanje nestandardnih usluga od onih koje je odredila ili na koje je saglasnost dala Regulatorna komisija.

Naknada za korišćenje distributivne mreže

Član 55

(1) Regulatorna komisija donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za korišćenje distributivne mreže (distributivna mrežna tarifa), zasnovanu na načelima:

1) proporcionalnosti i nediskriminacije,

2) javnih i nediskriminatorskih kriterijuma za priznavanje troškova,

3) podsticanja efikasnog korišćenja distributivne mreže,

4) fer balansa između kvaliteta usluge i cijene koju plaćaju korisnici mreže,

5) zabrane unakrsne subvencije između različitih grupa korisnika mreža,

6) podsticanja povećanja efikasnosti rada operatera distributivnog sistema, povećanje sigurnosti snabdijevanja, uključujući i informacionu bezbjednost, integracije tržišta i primjene savremenih tehnologija,

7) održivog investiranja u distributivnu mrežu.

(2) Način obračuna i iznos naknade za korišćenje distributivne mreže i visine tarifnih stavova po kategorijama potrošnje i grupama kupaca utvrđuje Regulatorna komisija, na prijedlog operatera distributivnog sistema, a na osnovu metodologije za utvrđivanje naknade za korišćenje distributivne mreže iz stava 1. ovog člana.

(3) Tarifni stavovi za korišćenje distributivne mreže su jedinstveni na cijeloj teritoriji Republike Srpske.

(4) Regulatorna komisija propisuje način poravnanja razlike između prihoda ostvarenih primjenom jedinstvenih tarifnih stavova i odobrenih prihoda operatera distributivnog sistema.

Naknada za priključenje na distributivnu mrežu

Član 56

(1) Regulatorna komisija donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu.

(2) Strukturu i iznos naknade za priključenje na distributivnu mrežu, prema vrsti i tipu priključka za pojedine kategorije potrošnje, utvrđuje Regulatorna komisija, na prijedlog operatera distributivnog sistema, a na osnovu metodologije iz stava 1. ovog člana.

(3) Način obračuna i iznosi naknade za priključenje javno se objavljuju na internet stranici operatera distributivnog sistema i

jedinstveno se primjenjuju na teritoriji Republike Srpske.

Naknada za pružanje nestandardnih usluga

Član 57

(1) Nestandardne usluge operatera distributivnog sistema obuhvataju sve pojedinačne usluge prema korisnicima sistema, koje operator distributivnog sistema pruža na zahtjev kupca, odnosno korisnika sistema ili usluge, a koje nisu obuhvaćene naknadama iz člana 54. stav 1. t. 1) i 2) ovog zakona.

(2) Visinu naknade za pružanje nestandardnih usluga utvrđuju operateri distributivnog sistema u jedinstvenom iznosu, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(3) Visina naknade za nestandardne usluge javno se objavljuje na internet stranici operatera distributivnog sistema i jedinstveno se primjenjuje na teritoriji Republike Srpske.

(4) Naknada za pružanje nestandardnih usluga može da obuhvati i druge objektivne troškove koji mogu nastati u postupku pružanja nestandardnih usluga, uključujući i usluge drugih nadležnih organa i tijela, a čija visina se ne može predvidjeti i iskazati u smislu stava 2. ovog člana.

Izvještavanje

Član 58

Operater distributivnog sistema periodično, prema dinamici, obimu i načinu koji odredi Regulatorna komisija, dostavlja izvještaje Regulatornoj komisiji, koji se posebno odnose na:

1) tehničke podatke distributivne mreže,

2) podatke o korisnicima distributivnog sistema, uključujući i podatke o promjeni snabdjevača,

3) podatke o nabavci i prodaji električne energije na distributivnoj mreži,

4) podatke o ostvarenim distributivnim gubicima i nabavci električne energije za ove potrebe,

5) podatke o opterećenju distributivne mreže,

6) podatke o priključcima na distributivnu mrežu,

7) pokazatelje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom,

8) finansijske pokazatelje poslovanja,

9) ostale podatke u skladu sa aktima Regulatorne komisije.

Tajnost podataka

Član 59

(1) Operater distributivnog sistema je obavezan da obezbijedi tajnost povjerljivih podataka koje dobija od drugih elektroenergetskih subjekata i kupaca, osim ako se posebnim propisom ne zahtijeva javno objavljivanje određenih podataka ili njihova dostava nadležnim tijelima.

(2) Podaci o mogućnostima korišćenja distributivne mreže su javni.

Pristup distributivnoj mreži

Član 60

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da omogući pristup distributivnoj mreži korisnicima sistema po regulisanim cijenama na transparentan i nediskriminatorski način.

(2) Operater distributivnog sistema može odbiti pristup mreži zbog ograničenih kapaciteta, pogonskih smetnji ili preopterećenosti sistema i zbog ugroženosti rada sistema.

(3) Operater distributivnog sistema odbija pristup mreži korisniku sistema (proizvođaču) koji ne posjeduje dozvolu za obavljanje elektroenergetske djelatnosti kada je, u skladu sa ovim zakonom, obavezno njeno posjedovanje.

(4) Korisnika distributivnog sistema, kojem je odbijen pristup mreži, operater distributivnog sistema obavezno informiše o razlozima odbijanja pristupa, koji su objektivni, nediskriminatorski, te detaljno obrazloženi.

(5) Korisnik distributivnog sistema, kojem je odbijen pristup mreži ili je nezadovoljan uslovima pristupa, može podnijeti žalbu Regulatornoj komisiji.

Direktan vod

Član 61

(1) Kada proizvođač električne energije i krajnji kupac namjeravaju da zaključe ugovor o isporuci, a nemaju mogućnost pristupa mreži, mogu izgraditi direktan vod, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(2) Proizvođač može direktnim vodom snabdijevati vlastite poslovne objekte i objekte sopstvene potrošnje elektrane.

Kvalitet snabdijevanja

Član 62

(1) Kvalitet snabdijevanja električnom energijom obuhvata:

1) kontinuitet isporuke,

2) kvalitet napona u distributivnoj mreži,

3) komercijalni kvalitet usluga.

(2) Regulatorna komisija donosi pravilnik, kojim se propisuju:

1) pokazatelji kvaliteta snabdijevanja,

2) način mjerenja, prikupljanja i obrade pokazatelja kvaliteta snabdijevanja,

3) postepeno uvođenje opštih, minimalnih i garantovanih standarda kvaliteta snabdijevanja,

4) postepeno uvođenje finansijske kompenzacije kupcu nakon uvođenja garantovanih standarda kvaliteta snabdijevanja,

5) način, dinamika i sadržaj izvještavanja Regulatorne komisije,

6) sadržaj godišnjeg izvještaja o kvalitetu snabdijevanja koji priprema operater distributivnog sistema.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da:

1) održava i unapređuje nivo kvaliteta snabdijevanja,

2) vrši mjerenje kvaliteta napona u distributivnoj mreži,

3) vodi evidencije podataka potrebnih za utvrđivanje parametara kvaliteta snabdijevanja,

4) prati pokazatelje kvaliteta snabdijevanja.

(4) Operater distributivnog sistema, najkasnije do 31. marta tekuće godine, dužan je da izradi i javno objavi izvještaj o kvalitetu snabdijevanja za prethodnu godinu.

Distributivna mrežna pravila

Član 63

(1) Pogon i način vođenja distributivne mreže u elektroenergetskom sistemu uređuje se distributivnim mrežnim pravilima.

(2) Distributivnim mrežnim pravilima propisuju se:

1) tehnički i drugi uslovi za priključak korisnika na mrežu,

2) tehnički i drugi uslovi za siguran pogon elektroenergetskog sistema radi pouzdanog snabdijevanja električnom energijom,

3) kvalitet napona i dozvoljena odstupanja parametara kvaliteta napona,

4) tehnički uslovi za pristup distributivnoj mreži,

5) planiranje pogona i upravljanje distributivnom mrežom,

6) postupci pri pogonu distributivne mreže u slučaju poremećenih radnih režima, više sile i drugih vanrednih okolnosti,

7) način sprovođenja ograničenja isporuke u slučaju nedostatka električne energije u elektroenergetskom sistemu,

8) metodologija i kriterijumi za planiranje razvoja distributivne mreže,

9) tehnički zahtjevi za sklopne aparate koji se koriste u distributivnoj mreži,

10) tehnički zahtjevi za opremanje obračunskog mjernog mjesta korisnika sistema,

11) tehnički zahtjevi za upravljanje potrošnjom u distributivnom sistemu,

12) tehnički i drugi uslovi za međusobno povezivanje i rad mreža,

13) način vršenja kontrole napona u distributivnoj mreži,

14) način utvrđivanja standardnih profila opterećenja,

15) druga pitanja od značaja za rad distributivnog sistema.

(3) Distributivna mrežna pravila usaglašeno donose operateri distributivnog sistema, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(4) Distributivna mrežna pravila se jedinstveno primjenjuju na teritoriji Republike Srpske i usklađena su sa pravilima koje donosi operater prenosnog sistema i opšteprihvaćenim međunarodnim pravilima koja se odnose na elektroenergetske sisteme.

Ograničenje prenosa kroz distributivnu mrežu

Član 64

Prenos električne energije posredstvom distributivne mreže operater distributivnog sistema može ograničiti samo u sljedećim slučajevima:

1) iz razloga sigurnosti elektroenergetskog sistema,

2) izvođenja planiranih radova na održavanju,

3) iz razloga sigurnosti ljudi i imovine,

4) kada to zahtijevaju propisi o zaštiti životne sredine,

5) kada je ugrožen sistem proizvodnje električne energije.

Zatvoreni distributivni sistem električne energije

Član 65

(1) Zatvoreni distributivni sistem je sistem preko kojeg se distribuira električna energija na geografski ograničenoj industrijskoj zoni, trgovačkoj zoni ili zoni zajedničkih usluga:

1) ako je poslovanje ili proizvodni proces korisnika tog sistema iz specifičnih i sigurnosnih razloga povezan,

2) ako se električna energija prvenstveno distribuira vlasniku ili operateru sistema, njihovim povezanim licima i drugim korisnicima sistema.

(2) Regulatorna komisija izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti i rad zatvorenog distributivnog sistema.

(3) Korisnici čiji su objekti priključeni na zatvoreni distributivni sistem ne mogu biti diskriminisani u odnosu na korisnike drugih distributivnih sistema u vezi sa isporukom i snabdijevanjem električnom energijom.

Povjeravanje obavljanja djelatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom

Član 66

(1) Ukoliko vlasnik zatvorenog distributivnog sistema nema interes za obavljanje djelatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom, Regulatorna komisija donosi odluku kojom određuje teritorijalno nadležnog operatera distributivnog sistema za obavljanje djelatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, vlasnik elektroenergetskih objekata unutar zatvorenog distributivnog sistema dužan je da teritorijalno nadležnom operateru distributivnog sistema preda na korišćenje i upravljanje svoje elektroenergetske objekte.

(3) Operater distributivnog sistema koji preuzima upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom i vlasnik zatvorenog distributivnog sistema, ugovorom uređuju pitanja u vezi sa naknadom za ustupanje, zakup ili prodaju zatvorenog distributivnog sistema.

Cijena korišćenja zatvorenog distributivnog sistema

Član 67

(1) Regulatorna komisija odobrava metodologiju za obračun cijene korišćenja zatvorenog distributivnog sistema na prijedlog operatera tog sistema.

(2) Regulatorna komisija može operatera zatvorenog distributivnog sistema osloboditi obaveze da se električna energija za pokriće gubitaka u distributivnoj mreži nabavlja na transparentan i nediskriminatorski način i po tržišnim uslovima.

(3) Tarifu za korišćenje zatvorenog distributivnog sistema utvrđuje operater zatvorenog distributivnog sistema, a odobrava Regulatorna komisija, na osnovu metodologije iz stava 1. ovog člana.

(4) Operater zatvorenog distributivnog sistema obavještava svoje korisnike o cijeni korišćenja zatvorenog distributivnog sistema iz stava 3. ovog člana.

(5) Korisnik zatvorenog distributivnog sistema ima pravo na prigovor Regulatornoj komisiji na uslove pristupa i korišćenja sistema, kao i na tarifu.

Odgovornosti operatera zatvorenog distributivnog sistema električne energije

Član 68

Operater zatvorenog distributivnog sistema električne energije odgovoran je za:

1) siguran i pouzdan rad zatvorenog distributivnog sistema i kvalitet isporuke električne energije,

2) nediskriminatorski i ekonomičan pristup zatvorenom distributivnom sistemu,

3) ispunjenje racionalnih zahtjeva za povećanje snage svog sistema,

4) izgradnju priključka korisnika zatvorenog distributivnog sistema,

5) davanje informacija energetskim subjektima i korisnicima distributivnog sistema koje su potrebne za efikasan pristup zatvorenom distributivnom sistemu, na principima transparentnosti i nediskriminacije,

6) ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestima primopredaje sa korisnicima zatvorenog distributivnog sistema.

Dužnost operatera zatvorenog distributivnog sistema električne energije

Član 69

Operater zatvorenog distributivnog sistema električne energije dužan je da:

1) održava mrežu,

2) donese pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema,

3) izrađuje plan investicija zatvorenog distributivnog sistema, usklađen sa potrebama korisnika sistema,

4) primjenjuje cijenu korišćenja zatvorenog distributivnog sistema određenu u skladu sa ovim zakonom,

5) objavi uslove i cijene priključenja na zatvoreni distributivni sistem shodno odredbama pravilnika o priključenju na distributivni sistem,

6) prati gubitke u zatvorenom distributivnom sistemu i donosi plan za smanjenje gubitaka u sistemu,

7) nabavi energiju za nadoknadu gubitaka u svojoj mreži,

8) korisnicima zatvorenog distributivnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije,

9) obezbijedi povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja djelatnosti i da informacije koje mogu obezbijediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatorski način,

10) prikuplja i objavljuje podatke i informacije neophodne za ispunjavanje propisanih obaveza o pitanju transparentnosti i praćenja tržišta električne energije,

11) dostavlja podatke operateru sistema neophodne za administriranje tržišta električne energije u skladu sa pravilima o radu tržišta električne energije na osnovu izmjerenih vrijednosti ili izračunatih na osnovu profila potrošnje,

12) dostavlja podatke snabdjevaču za kupce unutar zatvorenog distributivnog sistema koji se nalaze na njegovom distributivnom području, na osnovu izmjerenih vrijednosti ili izračunatih na osnovu profila potrošnje,

13) preduzima propisane mjere bezbjednosti,

14) preduzima mjere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine,

15) Regulatornoj komisiji dostavlja sve podatke o proizvedenoj električnoj energiji,

16) uređuje druga pitanja neophodna za rad zatvorenog distributivnog sistema.

Pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema električne energije

Član 70

(1) Operater zatvorenog distributivnog sistema dužan je da se pridržava pravila o radu sistema na koji je priključen.

(2) Operater zatvorenog distributivnog sistema, pravilima o radu zatvorenog distributivnog sistema električne energije može da uredi specifičnosti svog sistema u vezi sa:

1) bezbjednošću pogona,

2) tehničkim uslovima za priključenje na zatvoreni distributivni sistem,

3) pristupom zatvorenom distributivnom sistemu,

4) pravilima o mjerenju sa definisanom potrebnom mjernom opremom, kriterijumima za izbor klase tačnosti mjernog uređaja i karakteristika pratećih uređaja i opreme, u zavisnosti od položaja mjernog mjesta u sistemu i vrste korisnika sistema,

5) korišćenjem i održavanjem objekata,

6) postupcima u slučaju poremećaja u radu,

7) drugim pitanjima neophodnim za rad zatvorenog distributivnog sistema.

(3) Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operater zatvorenog distributivnog sistema električne energije, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(4) Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se na internet stranici operatera zatvorenog distributivnog sistema električne energije.

GLAVA IX
SNABDIJEVANjE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Snabdijevanje

Član 71

(1) Snabdijevanje električnom energijom vrši se u skladu sa ovim zakonom, opštim uslovima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom i ugovorom koji zaključuju snabdjevač i kupac, te drugim podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) Krajnji kupci električne energije imaju pravo da slobodno biraju svog snabdjevača na tržištu.

(3) Snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom u Republici Srpskoj može da obavlja elektroenergetski subjekt koji ima odgovarajuću dozvolu za obavljanje djelatnosti izdatu od Regulatorne komisije u skladu sa ovim zakonom, kao i snabdjevač koji ima odgovarajuću dozvolu izdatu od drugih regulatornih komisija u BiH.

(4) Snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom može da obavlja i proizvođač koji ima dozvolu za obavljanje djelatnosti snabdijevanja i trgovine električnom energijom, u skladu sa ovim zakonom.

(5) Snabdjevač krajnjih kupaca električnom energijom obavlja djelatnost snabdijevanja u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega i uslovima propisanim dozvolom za obavljanje djelatnosti.

Javno snabdijevanje

Član 72

(1) S ciljem obezbjeđenja univerzalne usluge snabdijevanja električnom energijom malih kupaca i domaćinstava koji nisu izabrali snabdjevača na tržištu, Vlada, na osnovu izvještaja iz člana 28. stav 1. tačka 12) ovog zakona, donosi odluku kojom određuje javnog snabdjevača.

(2) Univerzalna usluga koju obavlja javni snabdjevač iz stava 1. ovog člana obavlja se kao javna usluga snabdijevanja prema regulisanim uslovima onim kupcima koji imaju pravo na javno snabdijevanje i koji slobodno izaberu ili po automatizmu koriste takav način snabdijevanja, po lako uporedivim, nediskriminatorskim i transparentnim cijenama.

(3) Vlada donosi odluku iz stava 1. ovog člana na ograničen period, najduže na period do pet godina, a na osnovu kriterijuma koji se odnose na tržišno učešće u snabdijevanju krajnjih kupaca u Republici Srpskoj, kao i tehničkih, organizacionih i materijalno-finansijskih mogućnosti za obavljanje javnog snabdijevanja.

(4) Vlada, na osnovu izvještaja iz člana 28. stav 1. tačka 12) ovog zakona, periodično preispituje opravdanost postojanja obaveze javnog snabdijevanja električnom energijom.

(5) Javni snabdjevač dužan je da, s ciljem osiguranja potrebnih uslova za redovno i sigurno snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom koji imaju pravo na javno snabdijevanje, nabavlja potrebnu električnu energiju u konkurentskom postupku (aukcija, javni oglas, organizovano tržište i slično).

(6) Javni snabdjevač dužan je da Regulatornoj komisiji dostavlja sve potrebne podatke i dokaze o cijeni električne energije za javno snabdijevanje, nabavljenoj u skladu sa stavom 5. ovog člana.

(7) Radi sprečavanja obustave snabdijevanja električnom energijom, javni snabdjevač svojom poslovnom politikom naplate može predvidjeti mogućnost da krajnji kupci plate dospjele obaveze za isporučenu električnu energiju u ratama.

Pravo na javno snabdijevanje

Član 73

(1) Kupac iz kategorije potrošnje domaćinstva ili mali kupac, ako ne izabere drugog snabdjevača ili ostane bez snabdjevača, ima pravo na javno snabdijevanje, o čemu zaključuje ugovor sa javnim snabdjevačem.

(2) Ugovor o snabdijevanju između javnog snabdjevača i krajnjeg kupca je ugovor o potpunom snabdijevanju.

(3) Kupac iz stava 1. ovoga člana, koji ostane bez snabdjevača zbog raskida ugovora zbog neizvršavanja obaveze plaćanja isporučene električne energije stiče pravo na javno snabdijevanje:

1) nakon izmirenja obaveza ili regulisanja obaveza sa prethodnim snabdjevačem na neki drugi način (sporazum o izmirenju duga, reprogram uz određene garancije i slično), o čemu prethodni snabdjevač obavještava operatera distributivnog sistema, ili

2) do donošenja konačne odluke nadležnog organa u slučaju da je pokrenut spor zbog osporavanja opravdanosti duga.

Rezervno snabdijevanje

Član 74

(1) Kupci, osim malih kupaca i kupaca iz kategorije potrošnje domaćinstva iz Republike Srpske, koji se snabdijevaju na otvorenom tržištu imaju pravo na rezervno snabdijevanje električnom energijom kod rezervnog snabdjevača, u slučaju:

1) stečaja ili likvidacije snabdjevača koji ih je do tada snabdijevao,

2) prestanka ili oduzimanja dozvole snabdjevaču koji ih je do tada snabdijevao.

(2) Kupci iz stava 1. ovoga člana imaju pravo na rezervno snabdijevanje najduže do 60 dana.

Rezervni snabdjevač

Član 75

(1) Vlada, uz pribavljeno mišljenje Regulatorne komisije, određuje snabdjevača koji će obavljati rezervno snabdijevanje na teritoriji Republike Srpske (u daljem tekstu: rezervni snabdjevač).

(2) Vlada donosi odluku iz stava 1. ovog člana, na period do dvije godine, a na osnovu kriterijuma koji se odnose na tržišno učešće u snabdijevanju krajnjih kupaca u Republici Srpskoj, kao i tehničke, organizacione i materijalno-finansijske mogućnosti za obavljanje rezervnog snabdijevanja.

Otkup električne energije iz obnovljivih izvora energije

Član 76

Snabdjevači krajnjih kupaca obavezni su da preuzmu i otkupe udio električne energije proizvedene korišćenjem obnovljivih izvora energije i u efikasnoj kogeneraciji u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i u efikasnoj kogeneraciji.

Opšti uslovi za isporuku i snabdijevanje

Član 77

Regulatorna komisija donosi opšte uslove za isporuku i snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom (u daljem tekstu: opšti uslovi), kojima se propisuju:

1) prava i obaveze operatera distributivnog sistema, korisnika sistema, snabdjevača i krajnjeg kupca, uključujući i kupca-proizvođača i aktivnog kupca,

2) uslovi i način pristupa i korišćenja elektrodistributivne mreže,

3) uslovi i način izdavanja elektroenergetske saglasnosti za priključenje novih, odnosno povećanje priključne snage postojećih korisnika sistema, uključujući i mjesta za punjenje ili snabdijevanje električnih vozila,

4) sadržaj i način zaključivanja ugovora o priključenju, odnosno povećanju priključne snage korisnika sistema,

5) uslovi, način i rokovi zaključivanja ugovora o snabdijevanju električnom energijom, obaveze snabdjevača pri snabdijevanju krajnjih kupaca električnom energijom i obaveze krajnjih kupaca,

6) uslovi, način i rokovi zaključivanja ugovora o pristupu sa korisnicima sistema,

7) način mjerenja i utvrđivanja potrošnje električne energije i razmjene podataka,

8) obaveze u vezi sa zaštitom mjernih uređaja od neovlašćenog pristupa,

9) način obračuna i uslovi plaćanja električne energije,

10) uslovi i način obustave isporuke električne energije,

11) subjekti kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja,

12) uslovi, način, mjere i redoslijed ograničenja isporuke električne energije u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja,

13) prioriteti za isporuku električne energije u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja,

14) način utvrđivanja količine i snage neovlašćeno utrošene električne energije, kao i način obračuna i naplate neovlašćeno utrošene električne energije,

15) uslovi i način priključenja elektroenergetskih objekata, gradilišta i privremenih objekata,

16) uslovi i način pružanja usluge snabdijevanja električnom energijom mjesta za punjenje električnih vozila,

17) način rješavanja prigovora i žalbi korisnika sistema,

18) način obavještavanja krajnjih kupaca u slučaju obustave i ograničenja isporuke električne energije,

19) druge odnose između operatera distributivnog sistema i korisnika distributivnog sistema, kao i odnose između snabdjevača i kupaca električne energije.

Ugovor o snabdijevanju

Član 78

(1) Ugovorom o snabdijevanju krajnjih kupaca uređuju se prava i obaveze između snabdjevača i krajnjeg kupca električne energije.

(2) Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži, pored opštih elemenata utvrđenih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, i sljedeće elemente:

1) podatke i adresu snabdjevača, uključujući i internet stranicu,

2) prava i obaveze u vezi sa snagom i količinom električne energije,

3) dinamiku snabdijevanja,

4) vrstu i nivo kvaliteta ponuđenih usluga u skladu sa propisima,

5) prava i obaveze snabdjevača i krajnjeg kupca u slučaju neispunjavanja obaveza i u slučaju privremene obustave isporuke,

6) rok na koji se ugovor zaključuje, prava i obaveze u slučaju raskida ugovora, te podatak o troškovima odustajanja od ugovora,

7) cijene snabdijevanja, način obračuna i uslove plaćanja preuzete električne energije,

8) način informisanja kupca o promjeni cijena i drugih uslova snabdijevanja električnom energijom,

9) način rješavanja sporova,

10) informacije koje se odnose na prava kupaca, uključujući i rješavanje prigovora i sve informacije koje se na ovo odnose (koje su

jasno vidljive i na računu za električnu energiju i na internet stranici snabdjevača),

11) mjere zaštite krajnjih kupaca u vezi sa zaključivanjem ugovora i uslovima koji treba da budu korektni i unaprijed poznati,

12) druge elemente u zavisnosti od specifičnosti i vrste usluga koje pruža snabdjevač.

(3) Snabdjevač je dužan da o elementima iz stava 2. tačka 4) ovog člana na prikladan način obavijesti kupca prije zaključivanja ugovora, ili u specifičnim slučajevima predloži posebne odredbe u ugovoru koje definišu elemente usluge.

(4) Nije dozvoljeno da se ugovorom o snabdijevanju kupcu uskrati ili oteža pravo na raskid, odnosno otkaz ugovora, zbog korišćenja prava na promjenu snabdjevača, niti se mogu nametati dodatne finansijske obaveze po tom osnovu.

(5) Uslovi za zaključenje i sadržaj ugovora o snabdijevanju uređuju se opštim uslovima iz člana 77. ovog zakona.

Usluge punjenja električnih vozila

Član 79

(1) Usluge punjenja električnih vozila mogu pružati snabdjevači krajnjih kupaca ili vlasnici javnih mjesta ili lica koja upravljaju javnim mjestima, bez obaveze pribavljanja dozvole za snabdijevanje električnom energijom.

(2) Pružaoci usluga punjenja električnih vozila iz stava 1. ovog člana dužni su da se evidentiraju kod Regulatorne komisije.

(3) Usluge punjenja električnih vozila na javnim mjestima pružaju se na ad hok osnovi, bez zaključenja posebnog ugovora sa pružaocem usluga punjenja.

(4) Usluge punjenja električnih vozila na javnim mjestima mogu se korisnicima pružati i na ugovornoj osnovi, uključujući pružanje usluga u ime i za račun drugih pružalaca usluga.

(5) Cijene koje naplaćuju vlasnici javnih mjesta za punjenje moraju biti opravdane, lako i jasno uporedive i nediskriminatorske.

(6) Operater distributivnog sistema na nediskriminatorskoj osnovi sarađuje sa licima koja ugrađuju ili upravljaju javno dostupnim mjestima za punjenje.

(7) Pružalac usluga punjenja električnih vozila, na traženje Regulatorne komisije, dužan je dostaviti podatke i informacije koji su joj potrebni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.

Tehnički zahtjevi za mjesta za punjenje električnih vozila

Član 80

(1) Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila, koriste napredne inteligentne mjerne uređaje sa daljinskim očitanjem i kontrolom, ukoliko je to tehnički izvodivo i ekonomski opravdano.

(2) Mjesta za punjenje električnih vozila moraju ispunjavati tehničke zahtjeve propisane relevantnim standardima za odgovarajući tip:

1) mjesta za punjenje motornih vozila male snage naizmjeničnom strujom,

2) mjesta za punjenje motornih vozila velike snage naizmjeničnom strujom,

3) mjesta za punjenje motornih vozila istosmjernom strujom,

4) mjesta za punjenje motornih vozila bežičnim putem,

5) mjesta za zamjenu baterija za motorna vozila,

6) mjesta za punjenje odgovarajućih motornih vozila na dva, tri ili četiri točka, uključujući i bicikle s pomoćnim motorom, mopede i motocikle na dva, tri ili četiri točka, razvrstanih u odgovarajuće kategorije na osnovu posebnog propisa,

7) mjesta za punjenje električnih autobusa.

Obaveze snabdjevača

Član 81

(1) Snabdjevač električnom energijom dužan je da:

1) obračunava električnu energiju i usluge koje pruža u skladu sa propisima i ugovorom o snabdijevanju,

2) izdaje račun za isporučenu električnu energiju u kojem su na pregledan i razumljiv način posebno iskazani cijena električne energije, troškovi korišćenja mreže, obračunski period, naknade propisane zakonom, porezi i ostale obaveze, te informacije propisane ovim zakonom,

3) obavijesti, na prikladan način, domaćinstva i male kupce o važećim cijenama i tarifama i standardnim uslovima za zaključenje ugovora o snabdijevanju,

4) ponudi odgovarajuće načine plaćanja koji nisu diskriminatorski za krajnje kupce,

5) kupce neposredno obavijesti o promjeni cijena i drugih uslova prodaje u razumnom roku, a najkasnije 15 dana prije primjene izmijenjenih cijena ili uslova prodaje,

6) objavi uslove, postupak, pravne posljedice, odnosno prava kupca u slučaju obustave isporuke električne energije, zbog neizmirivanja obaveza iz ugovora o snabdijevanju električnom energijom,

7) obezbijedi besplatnu telefonsku liniju za obavještavanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca,

8) preduzima mjere da bi omogućio kupcima kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava,

9) najkasnije do 31. marta svake godine obavijesti krajnje kupce, putem računa ili priloga uz račun ili putem promotivnih materijala koji su dostupni krajnjim kupcima, o učešću svakog pojedinog izvora energije u ukupnoj energiji koju je koristio za snabdijevanje svojih krajnjih kupaca u prethodnoj godini,

10) upućuje na postojeće izvore informacija, gdje su javnosti dostupne informacije o uticaju na životnu sredinu i mjerama energetske efikasnosti, u smislu emisija gasova sa efektom staklene bašte kao posljedice proizvodnje električne energije iz svih goriva,

11) obavještava krajnje kupce o njihovim pravima koja imaju u slučaju spora,

12) izvrši i druge obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi, trgovina i promet robe i usluga i zaštita potrošača,

13) kupca sa kojim ima zaključen ugovor o prodaji sa potpunim snabdijevanjem, na njegov zahtjev, besplatno obavijesti o podacima o potrošnji električne energije u skladu sa ovim zakonom, pravilima o promjeni snabdjevača i zaključenim ugovorom,

14) na jednostavan način obavještava krajnje kupce o mjerama poboljšanja energetske efikasnosti u finalnoj potrošnji električne energije,

(2) Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na javnog i na rezervnog snabdjevača.

Obustava isporuke po zahtjevu snabdjevača

Član 82

(1) Prema ugovoru o snabdijevanju krajnjeg kupca, svaki snabdjevač može zahtijevati od operatera distributivnog, odnosno prenosnog sistema, obustavu isporuke električne energije krajnjem kupcu zbog neispunjenih obaveza krajnjeg kupca.

(2) Snabdjevač, u pisanoj formi, podnosi zahtjev iz stava 1. ovog člana operateru distributivnog, odnosno prenosnog sistema na čiju mrežu je priključen objekat krajnjeg kupca za koji se traži obustava isporuke.

(3) Snabdjevač je dužan operateru distributivnog, odnosno prenosnog sistema platiti uslugu obustave isporuke električne energije, kao i uslugu kojom se ponovo omogućava snabdijevanje električnom energijom.

(4) Troškove iz stava 3. ovog člana snabdjevač ima pravo da nadoknadi od krajnjeg kupca.

Krajnji kupac

Član 83

(1) Krajnji kupac ima pravo da slobodno izabere snabdjevača od koga će kupovati električnu energiju.

(2) Krajnji kupac i snabdjevač električne energije koga krajnji kupac slobodno izabere na tržištu, ugovaraju količinu i cijenu električne energije, a u skladu sa mrežnim pravilima, tržišnim pravilima i opštim uslovima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom.

(3) Krajnji kupac koji se snabdijeva u sistemu javnog snabdijevanja u skladu sa članom 73. ovog zakona snabdijeva se po regulisanim uslovima.

(4) Kupci se mogu udruživati radi zajedničkog nastupa prema snabdjevaču koji nije u obavezi javne usluge, s ciljem osiguravanja mjera zaštite krajnjih kupaca, transparentnosti i poboljšanja ugovornih uslova, opštih informacija i mehanizama u rješavanju sporova.

(5) Kupci, osim malih kupaca i kupaca iz kategorije potrošnje domaćinstva imaju pravo na istovremeno ugovaranje isporuke električne energije sa više snabdjevača, što se uređuje Opštim uslovima za isporuku i snabdijevanje.

(6) Krajnji kupac obavezan je da koristi električnu energiju pod uslovima, na način i za namjene utvrđene ovim zakonom, drugim propisima i u skladu sa zaključenim ugovorom o priključku.

(7) Krajnji kupac dužan je da omogući ovlašćenim licima nadležnih operatera sistema pristup mjernim uređajima i instalacijama, kao i mjestu priključka radi očitavanja, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamjene i održavanja uređaja ili izmještanja mjernih mjesta, kao i radi obustave isporuke.

(8) Krajnji kupac, koji nije mali kupac ili domaćinstvo, ima pravo da zahtijeva da informacije iz ugovora o snabdijevanju budu povjerljive.

Neovlašćena potrošnja električne energije

Član 84

(1) Neovlašćena potrošnja električne energije predstavlja svako korišćenje električne energije u okolnostima kada su objekti i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača neovlašćeno priključeni na elektroenergetsku mrežu, ili kada su preduzete bilo kakve radnje na

mjernom mjestu i priključku kojima se utiče na ispravnost ili propisanu tačnost mjerenja preuzete električne energije.

(2) Neovlašćena potrošnja električne energije je:

1) priključenje na mrežu bez izdate elektroenergetske saglasnosti i zaključenog ugovora o priključenju,

2) neovlašćeno priključenje na mrežu nakon izvršene obustave isporuke električne energije,

3) tehnički izvedeno stanje koje omogućava korišćenje električne energije bez mjernog uređaja, mimo mjernog uređaja ili preko mjernog uređaja na kome je onemogućeno pravilno mjerenje,

4) skidanje ili oštećenje plombe operatera distributivnog sistema sa mjernog uređaja koji se nalazi na posjedu krajnjeg kupca, pri čemu krajnji kupac nije obavijestio operatera distributivnog sistema o oštećenju,

5) korišćenje električne energije preko neovlašćeno zamijenjenog mjernog uređaja.

Utvrđivanje neovlašćene potrošnje

Član 85

(1) Neovlašćenu potrošnju utvrđuje operator distributivnog sistema kontrolom priključka i mjernog mjesta, koje se vrše na osnovu izdatog naloga za rad, odnosno izdatog ovlašćenja.

(2) Kontrolu priključka i mjernog mjesta iz stava 1. ovog člana obavljaju kvalifikovana lica ovlašćena od operatora distributivnog sistema.

(3) Kontrola priključka i mjernog mjesta vrši se u svim slučajevima kada postoji sumnja na neovlašćenu potrošnju.

(4) O izvršenoj kontroli sačinjava se zapisnik na licu mjesta, koji sadrži tačno i neposredno utvrđeno činjenično stanje i dokazni materijal.

(5) Zapisnik iz stava 4. ovog člana potpisuje i krajnji kupac koji je prisustvovao kontroli i kojem se uručuje primjerak zapisnika.

(6) U slučaju sumnje na postojanje neovlašćene potrošnje izvršene djelovanjem na ispravnost mjernog uređaja, pregled mjerila prilikom dokumentovanja neovlašćene potrošnje vrši organ nadležan za poslove zakonske metrologije, a na zahtjev operatera distributivnog sistema.

(7) U slučaju da krajnji kupac nije prisustvovao kontroli ili je krajnji kupac odbio da potpiše zapisnik, primjerak zapisnika se dostavlja kupcu, uz obezbjeđenje dokaza o dostavljanju.

(8) Način utvrđivanja i obračuna neovlašćeno preuzete električne energije, sadržaj zapisnika, prava kupaca i postupak odlučivanja o prigovoru uređuje se opštim uslovima.

Period za obračun neovlašćene potrošnje

Član 86

(1) U slučaju neovlašćene potrošnje, operator sistema obračunava naknadu za neovlašćeno utrošenu električnu energiju za period neovlašćene potrošnje u skladu sa opštim uslovima i obračun naknade dostavlja kupcu ili licu čije su instalacije i uređaji priključeni na mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju.

(2) Krajnji kupac električne energije ili lice čije su instalacije i uređaji priključeni na mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju ima obavezu da plati operatoru distributivnog sistema obračunati iznos neovlašćeno preuzete električne energije, nezavisno od krivice za preduzimanje neovlašćenih radnji na mjernom mjestu i priključku.

(3) Period neovlašćene potrošnje obuhvata period od dana preduzimanja neovlašćenih radnji do dana otkrivanja neovlašćene potrošnje.

(4) Ukoliko se ne može utvrditi početak neovlašćene potrošnje za obračun, odnosno vrijeme preduzimanja neovlašćene radnje, smatra se da je početak neovlašćene potrošnje dan posljednjeg pregleda dijela priključka ili mjernog mjesta na kojem je preduzeta

neovlašćena radnja, a kojom je konstatovana ispravnost na priključku ili mjernom mjestu.

(5) Period neovlašćene potrošnje iz st. 3. i 4. ovog člana ne može biti duži od godinu dana.

(6) Za utvrđivanje početka perioda neovlašćene potrošnje, može se koristiti pregled priključka ili mjernog mjesta iz stava 4. ovog člana, samo ukoliko su ovlašćena lica operatera sistema sačinila zapisnik o kontrolnom pregledu dijela priključka ili mjernog mjesta na kojem je preduzeta neovlašćena radnja.

Cijena električne energije za javno i rezervno snabdijevanje

Član 87

(1) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim propisuje metodologiju za utvrđivanje tarifnih stavova za snabdijevanje krajnjih kupaca kod javnog i rezervnog snabdjevača električnom energijom.

(2) Tarifne stavove za snabdijevanje krajnjih kupaca kod javnog snabdjevača odobrava Regulatorna komisija na osnovu cijene električne energije ostvarene u konkurentskom postupku iz člana 72. stav 5. ovog člana.

(3) Tarifni stavovi za javno snabdijevanje krajnjih kupaca iste kategorije i grupe kupaca su jednaki za sve kupce u Republici Srpskoj.

(4) Cijene električne energije za rezervno snabdijevanje veće su od prosječnih cijena električne energije na maloprodajnom tržištu električne energije u Republici Srpskoj, uključujući i javno snabdijevanje, pri čemu Regulatorna komisija metodologijom iz stava 1. ovog člana propisuje gornju granicu uvećanja cijene električne energije za snabdijevanje krajnjih kupaca kod rezervnog snabdjevača u odnosu na prosječnu cijenu električne energije za snabdijevanje krajnjih kupaca u Republici Srpskoj.

Tarifni sistem za prodaju električne energije i korišćenje distributivne mreže

Član 88

(1) Tarifni sistem za prodaju električne energije i korišćenje distributivne mreže donosi Regulatorna komisija.

(2) Tarifnim sistemom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se kategorije potrošnje i grupe kupaca, tarifni elementi za utvrđivanje količine isporučene električne energije i način primjene tarifnih stavova za izračunavanje cijene isporučene električne energije.

Promjena snabdjevača

Član 89

(1) Regulatorna komisija donosi pravilnik o snabdijevanju kupaca i postupku promjene snabdjevača, kojim se propisuje:

1) način snabdijevanja kupaca na tržištu električne energije u Republici Srpskoj,

2) prava i obaveze kupaca električne energije,

3) prava i obaveze snabdjevača krajnjih kupaca,

4) postupak promjene snabdjevača,

5) uloga javnog i rezervnog snabdjevača,

6) druga pitanja od značaja za efikasniju promjenu snabdjevača.

(2) Postupak promjene snabdjevača obavezno se završava u roku od 21 dan, računajući od dana prijema kompletnog zahtjeva kod novog snabdjevača, pod uslovom da je kupac izmirio sve prethodno dospjele obaveze prema postojećem snabdjevaču iskazane na računu za električnu energiju za mjesec koji neposredno prethodi danu podnošenja zahtjeva za promjenu snabdjevača ili je na drugi način ugovorio njihovo izmirenje.

(3) Promjena snabdjevača je besplatna za krajnjeg kupca.

GLAVA X
PRIKLjUČENjE NA ELEKTROENERGETSKU MREŽU

Elektroenergetska saglasnost

Član 90

(1) Investitor koji namjerava da priključi svoje objekte na elektroenergetsku distributivnu mrežu dužan je da pribavi elektroenergetsku saglasnost prije izdavanja lokacijskih uslova.

(2) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti podnosi se u pisanoj formi, što podrazumijeva dostavljanje zahtjeva u materijalnom ili elektronskom obliku.

(3) Elektroenergetska saglasnost sadrži elektroenergetske i tehničke uslove, kao i druge uslove koji se propisuju opštim uslovima, koje obavezno ispunjavaju korisnici distributivnog sistema prije priključenja na distributivnu mrežu.

(4) Elektroenergetska saglasnost izdaje se za nove objekte, kao i za postojeće objekte kod kojih se povećava priključna snaga, vrši promjena priključka ili uređaja koji imaju izražen povratni uticaj na mrežu i vrši spajanje ili razdvajanje mjernih mjesta.

(5) O zahtjevu za dobijanje elektroenergetske saglasnosti odlučuje, na osnovu javnog ovlašćenja, operater distributivnog sistema, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Ugovor o priključenju

Član 91

(1) Prije izgradnje priključka na distributivnu mrežu, korisnik distributivnog sistema i operater distributivnog sistema zaključuju ugovor o priključenju.

(2) Ugovorom o priključenju definišu se troškovi priključenja, izrada priključka, nadzor nad izgradnjom priključka, postupak i rokovi priključenja, način plaćanja i druge odredbe od značaja za njegovo izvršenje.

Naknada za priključenje

Član 92

(1) Naknadu za priključenje novog objekta na distributivnu mrežu ili povećanje priključne snage postojećeg objekta, snosi korisnik distributivnog sistema.

(2) Naknada za priključenje obuhvata naknadu za izgradnju priključka, uključujući i opremanje mjernog mjesta mjernim uređajima i naknadu za obezbjeđenje uslova za priključenje kroz povećanje kapaciteta distributivne mreže.

(3) Naknada za izgradnju priključka objekta krajnjeg kupca normira se prema vrsti i tipu priključka, naponskom nivou na mjestu priključenja, lokacije, priključne snage objekta krajnjeg kupca i broja mjernih mjesta u objektu krajnjeg kupca.

(4) Naknada za obezbjeđenje uslova za priključenje objekta krajnjeg kupca utvrđuje se u visini dijela troškova povećanja kapaciteta distributivne mreže i normira se po jedinici priključne snage objekta krajnjeg kupca.

(5) Naknada za izgradnju priključka objekta proizvođača utvrđuje se u visini stvarnih troškova izgradnje priključka do mjesta priključenja na distributivnu mrežu.

(6) Naknada za obezbjeđenje uslova za priključenje objekta proizvođača utvrđuje se u visini stvarnih troškova izmjena na postojećoj mreži kojima se stvaraju preduslovi za priključenje objekta proizvođača.

Pravo na žalbu

Član 93

(1) Protiv rješenja o elektroenergetskoj saglasnosti ili akta kojim je korisniku sistema odbijen ili ograničen pristup mreži ili je nezadovoljan uslovima priključenja na mrežu, može se izjaviti žalba Regulatornoj komisiji u roku od 15 dana od dana prijema akta operatera distributivnog sistema.

(2) Žalba se podnosi posredstvom operatera distributivnog sistema, koji je dužan da postupi po žalbi u skladu sa pravilima upravnog postupka.

Izgradnja priključka

Član 94

(1) Operater distributivnog sistema je investitor ,izgradnje priključka.

(2) Izgradnju priključka objekta krajnjeg kupca vrši operater distributivnog sistema.

(3) Izgradnju priključka objekta proizvođača vrši operater distributivnog sistema ili ovlašćeni izvođač koga odabere investitor

objekta uz saglasnost operatera distributivnog sistema, što se uređuje ugovorom o priključenju.

(4) Po izgradnji priključka iz stava 2. ovog člana priključak postaje osnovno sredstvo operatera distributivnog sistema i dio distributivnog sistema.

Priključenje objekta na mrežu

Član 95

(1) Nakon završetka izgradnje objekta, operater distributivnog sistema po zahtjevu korisnika sistema vrši priključenje objekta na distributivnu mrežu.

(2) Operater distributivnog sistema izdaje deklaraciju o priključku svim korisnicima mreže, uključujući i deklaraciju o mjernom mjestu za proizvođače električne energije.

Tretman priključka

Član 96

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da snosi troškove održavanja priključka koji je njegovo osnovno sredstvo.

(2) S ciljem održavanja pouzdanosti, kontinuiteta i kvaliteta snabdijevanja, operater distributivnog sistema dužan je da priključke iz stava 1. ovog člana održava, te da vrši zamjenu i verifikaciju mjernih uređaja u skladu sa tehničkim i metrološkim propisima, i da ih uvede u svoje poslovne evidencije najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primopredajno mjerno mjesto

Član 97

Primopredajno mjerno mjesto je mjesto mjerenja isporučene, odnosno preuzete električne energije između operatera distributivnog sistema i korisnika distributivnog sistema.

Lokacija primopredajnog mjernog mjesta

Član 98

(1) Lokacija primopredajnog mjernog mjesta je:

1) na granici osnovnih sredstava operatera distributivnog sistema i krajnjeg kupca ili na granici posjeda krajnjeg kupca, ili

2) na granici osnovnih sredstava operatera distributivnog sistema i osnovnih sredstava proizvođača kod elektrana priključenih na distributivnu mrežu.

(2) Operater distributivnog sistema u elektroenergetskoj saglasnosti određuje lokaciju mjernog mjesta, na način koji mu obezbjeđuje nesmetan pristup.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da, u roku koji se propisuje opštim uslovima, o svom trošku izvrši izmještanje mjernih uređaja lociranih unutar individualnih stambenih objekata, na način koji će omogućiti nesmetan pristup mjernom mjestu.

Pristup mjernom mjestu

Član 99

(1) Korisnik distributivnog sistema dužan je da omogući ovlašćenim predstavnicima operatera distributivnog sistema pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu, kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu operatera distributivnog sistema koji se nalaze na njegovom posjedu, radi očitanja, ispitivanja, pregleda, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene, kao i radi obustave isporuke.

(2) Korisnik distributivnog sistema dužan je da zaštiti od oštećenja i neovlašćenog pristupa mjerne uređaje koji su locirani na njegovom posjedu.

Pravila o priključenju

Član 100

(1) Operater distributivnog sistema, uz saglasnost Regulatorne komisije, donosi pravila o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema na distributivnu mrežu.

(2) Pravilima iz stava 1. ovog člana propisuju se uslovi, postupak i način priključenja objekata korisnika mreže na distributivnu mrežu, kao i pojednostavljena procedura za priključenje proizvodnih objekata kupacaproizvođača.

(3) Pravila o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema jedinstveno se primjenjuju na teritoriji Republike Srpske.

GLAVA XI
SIGURNOST SNABDIJEVANjA

Mjere za obezbjeđenje sigurnosti snabdijevanja

Član 101

(1) Sigurnost snabdijevanja električnom energijom predstavlja sposobnost elektroenergetskog sistema da obezbijedi potrebne količine električne energije za neprekidno i sigurno snabdijevanje krajnjih kupaca.

(2) Ministarstvo i Regulatorna komisija vrše nadzor nad radom elektroenergetskih subjekata i preduzimaju mjere iz svoje nadležnosti da bi se obezbijedili:

1) izgradnja novih kapaciteta,

2) sigurno i pouzdano snabdijevanje električnom energijom krajnjih kupaca,

3) održavanje dugoročne ravnoteže između potrošnje i snabdijevanja električnom energijom,

4) dovoljni rezervni proizvodni kapaciteti za stabian pogon elektroenergetskog sistema,

5) dovoljni rezervni proizvodni kapaciteti neophodni za planirano učešće proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

6) raznovrsni primarni izvori za proizvodnju električne energije,

7) planirani nivoi energetske efikasnosti i primjena novih tehnologija u oblasti obnovljive energije, distribuirane proizvodnje i skladištenja energije,

8) primjena tehnologija za upravljanje potrošnjom, kao i tehnologija naprednog mjerenja,

9) stabilan regulatorni okvir i uklonjene nepotrebne administrativne prepreke za ulaganja u elektroenergetsku infrastrukturu i nove proizvodne kapacitete.

(3) Preduzete ili usvojene regulatorne mjere u svrhu iz stava 2. ovog člana su nediskriminatorske, te takve da neopravdano ne opterećuju učesnike na tržištu električne energije, uključujući nove učesnike i subjekte sa malim tržišnim učešćem.

(4) Mjere preduzete u svrhu iz stava 2. ovog člana obavezno su opravdane u odnosu na njihov ekonomski i socijalni efekat na krajnje kupce u Republici Srpskoj, uključujući njihov mogući uticaj na cijene električne energije.

(5) Ministarstvo, u saradnji sa Regulatornom komisijom, priprema izvještaj o sigurnosti snabdijevanja.

Operativna sigurnost distributivne mreže

Član 102

(1) Distributivnim mrežnim pravilima utvrđuju se minimalna operativna pravila i obaveze u vezi sa sigurnošću rada distributivne mreže, uključujući i informacionu bezbjednost.

(2) Operativnim pravilima utvrđuju se zahtjevi za održavanje odgovarajućeg nivoa pogonske sigurnosti mreže u normalnim i poremećenim režimima rada.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da se prilikom izgradnje i eksploatacije elektroenergetskih objekata distributivne mreže pridržava operativnih pravila i obaveza u vezi sa sigurnošću rada distributivne mreže.

GLAVA XII

PREKID, OBUSTAVA I OGRANIČENjE ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Planirani prekidi isporuke

Član 103

(1) Operater distributivnog sistema može planski prekinuti isporuku električne energije u slučaju:

1) redovnog i vanrednog održavanja,

2) pregleda i remonta,

3) ispitivanja i kontrole mjerenja,

4) priključenja novih korisnika distributivnog sistema,

5) proširenja i rekonstrukcije mreže,

6) u drugim slučajevima propisanim distributivnim mrežnim pravilima.

(2) Prekid isporuke električne energije operater distributivnog sistema obavezno najavljuje krajnjim kupcima iz kategorije potrošnje domaćinstva i malim kupcima, najkasnije 24 časa, a ostalim krajnjim kupcima najkasnije sedam dana prije preduzimanja radnji iz stava 1. ovog člana.

Obustava isporuke uz prethodno upozorenje (opomenu)

Član 104

(1) Operater distributivnog sistema, uz prethodno upozorenje, obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu, u sljedećim slučajevima:

1) ako krajnji kupac ometa isporuku električne energije drugom kupcu,

2) ako krajnji kupac zabrani ili onemogući licima koja imaju ovlašćenje operatera distributivnog sistema za pristup do svojih dijelova priključaka, zaštitnih i mjernih instrumenata, energetskih objekata i uređaja i kada ti uređaji stvaraju smetnje,

3) ako krajnji kupac ne poštuje posebne uslove o ograničenju isporuke električne energije, u skladu sa ovim zakonom,

4) ako krajnji kupac, na prethodnu opomenu operatera distributivnog sistema ne snizi snagu, odnosno količinu električne energije na ugovorenu vrijednost u zahtijevanom roku,

5) ako krajnji kupac ne plaća isporučenu električnu energiju u roku određenom ugovorom o snabdijevanju, odnosno opštim uslovima,

6) u drugim slučajevima u skladu sa opštim uslovima.

(2) Troškove isključenja iz stava 1. ovog člana plaća kupac operateru distributivnog sistema, osim u slučaju iz stava 1. tačka 5) ovog člana, kada plaćanje vrši snabdjevač koji ima pravo da te troškove naplati od kupca.

Obustava isporuke bez prethodnog upozorenja ili obavještenja

Član 105

(1) Operater distributivnog sistema obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu bez prethodnog upozorenja ili obavještenja u slučajevima:

1) ako krajnji kupac radom svojih energetskih objekata i uređaja ugrožava život i zdravlje ljudi ili ugrožava imovinu i životnu sredinu,

2) ako krajnji kupac, u roku koji odredi operater distributivnog sistema, ili odgovarajući inspekcijski organ, ne odstrani ili do zahtijevane granice ne smanji smetnje koje prouzrokuju njegovi objekti i uređaji,

3) neovlašćene potrošnje električne energije iz člana 84. ovog zakona,

4) i u drugim slučajevima u skladu sa opštim uslovima.

(2) Troškove isključenja iz stava 1. ovog člana plaća kupac operateru distributivnog sistema.

Ponovno priključenje na mrežu

Član 106

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da krajnjeg kupca kojem je obustavljena isporuka električne energije ponovo, o njegovom trošku, priključi na mrežu kada krajnji kupac otkloni razloge za obustavu isporuke električne energije.

(2) Operater distributivnog sistema, koji je krajnjem kupcu neosnovano obustavio isporuku električne energije, dužan je da, o svom trošku, ponovo priključi njegove objekte, uređaje i instalacije na mrežu u roku od 24 časa, računajući od trenutka kada se ustanovi neosnovana obustava isporuke.

Naknada štete

Član 107

(1) Snabdjevač ili operater distributivnog sistema dužan je da korisnicima distributivnog sistema nadoknadi štetu koju je pričinio u vezi sa obavljanjem djelatnosti.

(2) Korisnik distributivnog sistema dužan je da nadoknadi štetu koju nanese operateru distributivnog sistema.

(3) Za nastalu štetu iz st. 1. i 2. ovog člana operater distributivnog sistema i korisnici distributivnog sistema sporazumno utvrđuju naknadu za učinjenu štetu, a u suprotnom se može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom.

Kontinuitet snabdijevanja

Član 108

(1) Ukoliko korisnik sistema zbog potreba vlastitog tehnološkog procesa ili drugih razloga zahtijeva potpuni kontinuitet u isporuci električne energije, to obezbjeđuje o svom trošku ugradnjom odgovarajućih vlastitih rezervnih izvora energije i sistema neprekidnog napajanja.

(2) Potpuni kontinuitet isporuke električne energije iz stava 1. ovog člana podrazumijeva snabdijevanje električnom energijom bez prekida.

Mjere zbog ugrožene sigurnosti snabdijevanja na tržištu

Član 109

(1) U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdijevanja krajnjih kupaca zbog nedovoljne ponude na tržištu ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti, Vlada propisuje mjere ograničenja isporuke električne energije, ili posebne uslove proizvodnje, uvoza ili izvoza električne energije, način i uslove za formiranje i kontrolu cijena, obavezu isporuke samo određenim korisnicima ili posebne uslove obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, uz minimalni poremećaj tržišta električne energije.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, Vlada određuje način obezbjeđivanja, odnosno izvore sredstava za naknadu štete koja može nastati za elektroenergetske subjekte koji sprovode ove mjere, kao i uslove i način raspodjele sredstava po osnovu naknade štete.

(3) Mjere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posljedice nastale usljed tih okolnosti.

(4) O preduzetim mjerama iz stava 1. ovog člana Ministarstvo je dužno da izvještava nadležna tijela saglasno obavezama koje proizlaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Ograničenje isporuke u uslovima opšte nestašice električne energije

Član 110

(1) U slučaju opšte nestašice električne energije, preduzimaju se mjere ograničenja isporuke električne energije, kao i mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije.

(2) Odluku o primjeni mjera iz stava 1. ovog člana donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva, a po prethodnom obavještavanju snabdjevača, operatera prenosnog, odnosno distributivnog sistema o nastupanju okolnosti za primjenu ovih mjera.

(3) Odluka iz stava 2. ovog člana o ograničenju isporuke električne energije objavljuje se u sredstvima javnog informisanja najkasnije 24 časa prije početka primjene mjera na koje se odluka odnosi.

(4) U slučaju opšte nestašice električne energije, isporuka električne energije ne obustavlja se objektima krajnjih kupaca od posebnog interesa za privredu i život ljudi i bezbjednost zemlje.

(5) Opštim uslovima uređuju se mjere koje operater distributivnog sistema preduzima u slučaju opšte nestašice, način preduzimanja mjera, mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije i vrsta objekata po namjeni iz stava 4. ovog člana kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju opšte nestašice.

GLAVA XIII

ENERGETSKI ZAŠTIĆENI KUPCI

Energetski zaštićen kupac

Član 111

(1) Energetski zaštićen kupac je socijalno ugroženi krajnji kupac iz kategorije domaćinstva kome je ovaj status priznat po osnovu stanja socijalne potrebe.

(2) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave za oblast socijalne zaštite donosi akt kojim utvrđuje status energetski zaštićenog kupca.

(3) Energetski zaštićeni kupci snabdijevaju se električnom energijom kod javnog snabdjevača.

(4) Nadležni organ iz stava 2. ovog člana koji je utvrdio status ili promjenu statusa energetski zaštićenog kupca, dužan je da u roku od 15 dana od dana donošenja akta o sticanju statusa ili promjene statusa energetski zaštićenog kupca o toj činjenici obavijesti krajnjeg kupca, operatera distributivnog sistema i snabdjevača.

(5) Energetski zaštićenim kupcem, u smislu ovog člana, smatra se i domaćinstvo čijem članu zbog zdravstvenog stanja obustavom isporuke električne energije može biti ugrožen život ili zdravlje, što se dokazuje na način propisan Uredbom o uslovima za sticanje statusa energetski zaštićenog kupca.

(6) Sredstva za ostvarivanje prava energetski zaštićenih kupaca obezbjeđuju se u budžetu Republike Srpske ili na drugi način.

Uredba o uslovima za sticanje statusa energetski zaštićenog kupca

Član 112

Vlada, na prijedlog Ministarstva zdravlja i socijalnezaštite, donosi uredbu kojom se propisuju uslovi, postupak i kriterijumi za sticanje statusa energetski zaštićenog kupca, obrazac i sadržaj zahtjeva, dokazi koji se prilažu uz zahtjev, rokovi za odlučivanje po zahtjevu, količine električne energije za koje se energetski zaštićenom kupcu priznaje pravo na subvenciju, sadržaj rješenja o sticanju statusa energetski zaštićenog kupca, pravo prigovora na rješenje o zahtjevu, način vođenja evidencije i druga pitanja neophodna za utvrđivanje statusa i ostvarivanje prava energetski zaštićenog kupca.

GLAVA XIV
ZAŠTITA I ODRŽAVANjE ELEKTROENERGETSKIH OBJEKATA

Pravo službenosti radi održavanja elektroenergetskih objekata

Član 113

(1) Elektroenergetski subjekt koji koristi i održava elektroenergetske objekte ima pravo prelaska preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti objekata,

uređaja, postrojenja ili opreme, kao i izvođenja drugih radova i upotrebe nepokretnosti na kojoj se izvode navedeni radovi, samo dok ti radovi traju.

(2) Vlasnik nepokretnosti dužan je da omogući pristup elektroenergetskim objektima i da trpi i ne ometa izvršenje radova iz stava 1. ovog člana.

(3) Elektroenergetski subjekt iz stava 1. ovog člana dužan je da nadoknadi štetu koju nanese vlasniku nepokretnosti u toku izvođenja radova, čiju visinu utvrđuju sporazumno.

(4) U slučaju da vlasnik nepokretnosti i elektroenergetski subjekt ne postignu sporazum propisan stavom 3. ovog člana, sporna pitanja mogu riješiti sudskim putem.

Mjere zaštite elektroenergetskih objekata u odnosu na prava trećih lica

Član 114

(1) Elektroenergetski subjekt koji obavlja djelatnost distribucije električne energije dužan je da sprovodi mjere zaštite u skladu sa ovim zakonom i tehničkim propisima kojima se uređuje oblast elektroenergetike i Zakonom o zaštiti od nejonizujućeg zračenja Republike Srpske.

(2) Zabranjena je izgradnja objekata koji nisu u funkciji obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, kao i izvođenje drugih radova ispod, iznad ili pored objekata, suprotno propisima kojima se obezbjeđuje sigurnost elektroenergetskog objekta.

(3) Zabranjeno je zasađivanje drveća i drugog rastinja na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od elektroenergetskog objekta.

(4) Operater distributivnog ili prenosnog sistema nadležan za elektroenergetski objekat, dužan je da o svom trošku redovno uklanja drveće ili grane i drugo rastinje koje ugrožava rad elektroenergetskog objekta.

(5) Vlasnici i nosioci drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored elektroenergetskog objekta ne mogu

preduzimati radove ili druge radnje kojima se onemogućava ili ugrožava rad elektroenergetskog objekta, bez prethodne saglasnosti elektroenergetskog subjekta koji je vlasnik, odnosno korisnik elektroenergetskog objekta.

(6) Saglasnost iz stava 5. ovog člana izdaje elektroenergetski subjekt na zahtjev vlasnika ili nosioca drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored elektroenergetskog objekta, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(7) Ako se s ciljem održavanja elektroenergetskih objekata na zemljištu na kojem je bila odobrena i izvršena čista sječa, mora izvršiti kresanje ili sječa naknadno izraslih stabala koja ugrožavaju elektroenergetske objekte ili ometaju njihovo normalno korišćenje, nije potrebno pribavljanje nove dozvole za sječu niti ponovno plaćanje naknade vlasnicima.

(8) Vlasnici elektroenergetskih objekata priključenih na elektrodistributivnu mrežu obavezni su vršiti redovno održavanje, reviziju, ispitivanje i remont opreme i električnih instalacija na elektroenergetskim objektima koji su u njihovom vlasništvu.

Eksproprijacija

Član 115

Eksproprijacija nepokretnosti s ciljem izgradnje elektroenergetskih objekata vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast eksproprijacije.

Održavanje elektroenergetskih objekata i instalacija

Član 116

(1) Poslove održavanja, revizije, ispitivanja i remonta opreme na elektroenergetskim objektima i električnim instalacijama mogu da vrše privredna društva, druga pravna lica i preduzetnik koji ispunjavaju uslove u vezi sa kadrovima i tehničkom opremljenošću za svaku od tih djelatnosti.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uslovi koje je obavezno da ispuni privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja poslove iz stava 1. ovog člana.

GLAVA XV
TRGOVINA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM I TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Obavljanje trgovine električnom energijom

Član 117

(1) Trgovina električnom energijom je elektroenergetska djelatnost, a odnosi se na kupovinu i prodaju električne energije, uključujući preprodaju kupcima na veleprodajnom tržištu i prekograničnu trgovinu.

(2) Trgovinu električnom energijom može obavljati elektroenergetski subjekt (trgovac) na osnovu dozvole izdate u skladu sa ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje tržište električne energije u Bosni i Hercegovini.

(3) Svaki trgovac električnom energijom obavezan je da učini dostupnim nadležnim regulatornim komisijama i nadležnim organima i tijelima za zaštitu tržišne konkurencije, relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije sa kupcima na veleprodajnom tržištu i sa nadležnim operaterima u vezi sa kupovinom i prodajom električne energije, kao i specifične detalje svih kupoprodajnih ugovora.

Tržište električne energije

Član 118

(1) Tržište električne energije obuhvata maloprodajno i veleprodajno tržište električne energije.

(2) Veleprodajno tržište električne energije obuhvata:

1) ugovorno tržište električne energije,

2) organizovano tržište električne energije,

3) balansno tržište električne energije.

(3) Kupoprodaja na veleprodajnom tržištu električne energije ugovara se putem bilateralnih ugovora i na organizovanom tržištu električne energije.

(4) Ugovorno tržište električne energije je tržište na kojem se kupovina i prodaja električne energije obavlja direktno između učesnika na tržištu električne energije na osnovu ugovora o kupoprodaji električne energije.

(5) Organizovano tržište električne energije obuhvata tržište električne energije dan unaprijed unutardnevno tržište i tržište drugih standardizovanih proizvoda.

(6) Balansno tržište je organizovano tržište za kupovinu i prodaju električne energije potrebne za balansiranje elektroenergetskog sistema.

GLAVA XVI
NADZOR

Subjekti nadzora

Član 119

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obuhvata upravni i inspekcijski nadzor.

(2) Upravni nadzor vrši Ministarstvo i Regulatorna komisija, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

(3) Inspekcijski nadzor vrši Republička uprava za inspekcijske poslove putem nadležnih inspektora, u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak inspekcijskog nadzora.

Nadzor Regulatorne komisije

Član 120

(1) Regulatorna komisija vrši nadzor na tržištu električne energije, prati i nadzire rad i poslovanje elektroenergetskih subjekata u odnosu na poštovanje opštih i pojedinačnih odluka Regulatorne komisije i propisa u skladu sa nadležnostima koje su utvrđene ovim zakonom.

(2) Ako se nadzorom iz stava 1. ovog člana utvrde odstupanja, odnosno nepravilnosti koje su prouzrokovale ili mogu prouzrokovati štetne posljedice za krajnje kupce i učesnike na tržištu električne energije, Regulatorna komisija može:

1) naložiti elektroenergetskom subjektu otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, bez odgađanja ili u razumnom roku,

2) pokrenuti prekršajni postupak,

3) obavijestiti nadležne organe i tijela o uočenim nepravilnostima koje su iz njihove nadležnosti.

Inspekcijski nadzor

Član 121

(1) Inspekcijski nadzor obuhvata nadzor nad primjenom ovog zakona, drugih propisa i opštih akata, standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta koje se odnose na rekonstrukciju, remont, održavanje i korišćenje elektroenergetskih objekata, instalacija, postrojenja i opreme u tim objektima.

(2) Inspekcijski nadzor uključuje kontrolu tehničke ispravnosti, pogonske sigurnosti elektroenergetskih objekata i postrojenja, sigurnosti ljudi u elektroenergetskim objektima, kao i uvid u tehničku i pogonsku dokumentaciju.

(3) Poslovi inspekcijskog nadzora vrše se kod izvođača radova i korisnika elektroenergetskih objekata, postrojenja i uređaja koji sa električnim instalacijama čine tehnološku cjelinu i namijenjeni su za proizvodnju, prenos, distribuciju i korišćenje električne energije.

(4) Poslovi inspekcijskog nadzora nad elektroenergetskim objektima i postrojenjima vrše se prilikom rekonstrukcije, remonta elektroenergetskih objekata i postrojenja, ugrađivanja električnih uređaja, instalacija i trošila i njihove upotrebe.

(5) Poslovi inspekcijskog nadzora obuhvataju kontrolu upotrebe i održavanja elektroenergetskih postrojenja s ciljem ocjene njihove tehničke ispravnosti, pogonske spremnosti, bezbjednosti pogona, pogonskog i drugog osoblja, racionalne upotrebe električne energije i sprovođenja mjera ograničenja potrošnje električne energije.

Ovlašćenja nadležnog inspektora

Član 122

Nadležni inspektor, pored ovlašćenja propisanih posebnim zakonom kojim se uređuje postupak inspekcijskog nadzora, ovlašćen je i da

kontroliše:

1) da li je za građenje, odnosno izvođenje radova na ugrađivanju, odnosno montaži instalacija, uređaja, postrojenja i opreme pribavljeno odobrenje nadležnog organa,

2) da li se proizvodnja, prenos, distribucija i potrošnja električne energije vrši u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima i opštim aktima,

3) da li se elektroenergetska, distributivna, prenosna, transformatorska i razvodna postrojenja i vodovi, uređaji i elektroenergetske instalacije održavaju u ispravnom stanju u stepenu kojim se osigurava bezbjednost objekata ili susjednih objekata, život i zdravlje ljudi,

4) da li lica koja rukuju elektroenergetskim objektima i postrojenjima i koja ih održavaju ispunjavaju propisane uslove za vršenje tih poslova,

5) da li se električne instalacije, uređaji, postrojenja i oprema u objektima za koje je građevinsku dozvolu izdao nadležni organ uprave, ugrađuje, odnosno njihova montaža vrši u skladu sa zakonom i drugim propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta,

6) ispravnost elektroenergetskih objekata i instalacija javnih objekata kojima može biti ugrožena bezbjednost ljudi i opreme,

7) druge propisane uslove i obaveze.

Postupanje nadležnog inspektora

Član 123

(1) Nadležni inspektor, u vršenju svojih ovlašćenja, ima pravo i dužnost da:

1) naredi da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u ostavljenom roku,

2) zabrani, odnosno obustavi građenje elektroenergetskih objekata, odnosno postavljanje uređaja, postrojenja i instalacija ako u određenom roku nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci i ako se elektroenergetski objekti, uređaji, postrojenja i instalacije ne

izvode, odnosno ne postavljaju prema tehničkoj dokumentaciji ili propisima, standardima i normativima,

3) naredi da se obustavi upotreba elektroenergetskih objekata, uređaja, postrojenja ili instalacija ako rad elektroenergetskog objekta, uređaja, postrojenja ili instalacije dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi i imovinu i ako se utvrđene nepravilnosti ne mogu dovesti u sklad sa propisanim tehničkim uslovima.

(2) Elektroenergetski subjekt kojem je u postupku nadzora rješenjem naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u smislu ovog člana, dužno je da nakon njihovog otklanjanja o tome bez odgađanja obavijesti nadležnog inspektora.

Obavještavanje nadležnog inspektora u slučaju havarije na objektima

Član 124

(1) Elektroenergetski subjekti dužni su da bez odgađanja obavijeste nadležnog inspektora o nastalim havarijama i većim kvarovima na elektroenergetskim objektima koje imaju za posljedicu duži zastoj u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne energije.

(2) Nadležni inspektor dužan je da odmah, na licu mjesta, ispita uzroke nastale havarije, odnosno kvara i da ako je to potrebno naredi mjere koje je elektroenergetski subjekt obavezan da sprovede bez odgađanja.

Prijava nadležnom inspektoru

Član 125

(1) Izvođač radova dužan je da osam dana prije početka radova dostavi nadležnom inspektoru prijavu o namjeravanom početku izvođenja radova (izgradnje ili veće rekonstrukcije, promjeni namjene ili stavljanju trajno van pogona dijela ili cijelog objekta i postrojenja) na elektroenergetskim objektima, uređajima i postrojenjima.

(2) Izvođač radova dužan je da dostavi nadležnom inspektoru prijavu o namjeravanom početku izvođenja radova za sve proizvodne objekte osim solarnih elektrana instalisane snage manje od 50 kW,

dalekovode nazivnog napona 35 kV i višeg i transformatorske stanice i razvodna postrojenja nazivnog napona 35 kV i višeg.

(3) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana obavezno se dostavlja građevinska dozvola za izgradnju objekta, odnosno izgradnju ili rekonstrukciju uređaja i postrojenja.

(4) Prijavu iz stava 1. ovog člana nije potrebno dostaviti u slučaju otklanjanja kvarova koji zahtijevaju hitne intervencije.

Nespojivost

Član 126

Zabranjeno je nadležnom inspektoru da izrađuje ili učestvuje u izradi i tehničkoj kontroli investiciono-tehničke dokumentacije za objekte nad čijom izgradnjom vrši inspekcijski nadzor i da vrši stručni nadzor nad izgradnjom, odnosno izvođenjem radova na objektu na kome vrši inspekcijski nadzor.

GLAVA XVII
KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 127

(1) Novčanom kaznom od 20.000 KM do 60.000 KM kazniće se za prekršaj elektroenergetski subjekt kao pravno lice ako:

1) obavlja elektroenergetsku djelatnost bez posjedovanja dozvole za obavljanje djelatnosti (član 9. stav 3),

2) u svojim računovodstvenim internim računima ne vodi zasebne račune za svaku od elektroenergetskih djelatnosti, uključujući javno snabdijevanje, rezervno snabdijevanje i konsolidovano za druge djelatnosti koje se ne smatraju elektroenergetskim, ne sačini godišnji bilans stanja i bilans uspjeha za svaku djelatnost pojedinačno (član 14. stav 1),

3) ne obezbijedi reviziju godišnjih finansijskih izvještaja koja treba da potvrdi poštovanje načela izbjegavanja diskriminacije i međusobnog subvencionisanja (član 14. stav 2),

4) ne objavi godišnji finansijski izvještaj i izvještaj revizora na svojoj internet stranici i u svom opštem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama ne utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koje će primjenjivati pri izradi računovodstvenih internih obračuna po djelatnostima (član 14. st. 3. i 4),

5) ne dostavi dokumentaciju, podatke i informacije na traženje Regulatorne komisije i ne obezbijedi nesmetan pristup objektima, postrojenjima, opremi, te odbije da pruži potrebne informacije i dokumentaciju Regulatornoj komisiji prilikom vršenja redovnih i vanrednih nadzornih provjera (član 35. st. 1. i 4),

6) ne ispunjava uslove iz dozvole za proizvodnju električne energije, ne primjenjuje propise i pravila koji se odnose na rad prenosnog i distributivnog sistema i funkcionisanje tržišta, propise koji se odnose na zaštitu konkurencije, kao i odluke nadležnih organa ili ne postupa u skladu sa pravilima zaštite tržišne konkurencije prilikom učešća na tržištu električne energije, uključujući neopravdanu zabranu rada elektrane ili zabranu neopravdanog smanjenja proizvodnje električne energije (član 39. stav 1. t. 1, 2. i 6),

7) ne donese program usklađenosti za obezbjeđivanje nediskriminatorskog ponašanja i ne imenuje nezavisno lice ili tijelo za praćenje izvršenja programa usklađenosti i ne obezbijedi mu pristup informacijama (član 48. st. 1. i 3),

8) ne obavlja elektroenergetsku djelatnost distribucije električne energije u skladu sa uslovima iz dozvole, nedozvoljeno trguje električnom energijom ili preduzima mjere kojima se narušava konkurencija (član 49. st. 2, 5. i 6),

9) ne obezbijedi nezavisnost operatera distributivnog sistema koji je dio vertikalno integrisanog sistema, u smislu pravnog razdvajanja, organizacije i donošenja odluka (član 50. stav 2),

10) upravlja, održava i razvija distributivni sistem suprotno stvarnim potrebama korisnika, ne izrađuje planove razvoja i investicija ili ne obezbijedi usklađenost pogona distributivne mreže sa prenosnom mrežom (član 52. stav 1. t. 1, 2. i 3),

11) ne izrađuje i ne dostavlja Regulatornoj komisiji izvještaje propisane članom 58. ovog zakona, 12) ne omogući korisnicima sistema pristup distributivnoj mreži po regulisanim cijenama (član 60. stav 1),

13) vrši ograničenje prenosa električne energije kroz distributivnu mrežu suprotno članu 64. ovog zakona,

14) ne obezbijedi potrebne uslove za redovno i sigurno snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom (član 72. stav 5),

15) ne otkupi udio proizvedene električne energije iz obnovljivih izvora energije i u efikasnoj kogeneraciji (član 76),

16) utvrdi cijenu električne energije za javno i rezervno snabdijevanje krajnjih kupaca suprotno članu 87. ovog zakona,

17) ne učini dostupnim Regulatornoj komisiji i nadležnim organima i tijelima za zaštitu tržišne konkurencije relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije sa kupcima na veleprodajnom tržištu i sa nadležnim operaterima u vezi sa kupovinom i prodajom električne energije (član 117. stav 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM.

Član 128

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj elektroenergetski subjekt kao pravno lice ako:

1) ne održava elektrane u skladu sa tehničkim i drugim propisima, ne stavi na raspolaganje nadležnim operaterima sistema podatke neophodne za rad, u skladu sa pravilima o radu prenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije (član 39. stav 1. t. 7. i 11),

2) ne omogući prenos električne energije korisnicima kroz distributivnu mrežu u skladu sa zaključenim ugovorima i tehničkim mogućnostima mreže (član 49. stav 3), 3) ne izgradi priključak korisniku distributivne mreže i ne obezbijedi uslove za priključenje,

ne omogući pristup distributivnoj mreži korisnicima prema regulisanim, nediskriminatorskim i transparentnim principima ili ne obezbijedi prioritete u pristupu mreži proizvođačima koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji (član 52. stav 1. t. 11, 14, 15. i 16),

4) ne obezbijedi tajnost povjerljivih podataka koje dobija od drugih elektroenergetskih subjekata i kupaca (član 59. stav 1),

5) pristupi izgradnji direktnog voda bez prethodne saglasnosti Regulatorne komisije (član 61. stav 1),

6) ne izvršava obaveze koje se odnose na kvalitet snabdijevanja električnom energijom (član 62. st. 3. i 4),

7) ne donese distributivna mrežna pravila (član 63),

8) ne preda na korišćenje elektroenergetske objekte operateru distributivnog sistema u skladu sa članom 66. st. 1. i 2. ovog zakona,

9) ne primjenjuje utvrđenu cijenu za korišćenje zatvorenog distributivnog sistema, ne obezbijedi povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja djelatnosti ili ne preduzima propisane mjere bezbjednosti (član 69. stav 1. t. 4, 9. i 13),

10) ne obračuna električnu energiju i usluge koje pruža u skladu sa propisima (član 81. stav 1. tačka 1),

11) obračuna naknadu za priključenje na distributivnu mrežu suprotno članu 92. ovog zakona,

12) ne postupi po odluci nadležnog inspektora (člana 123),

13) ne obavijesti nadležnog inspektora o nastalim havarijama i većim kvarovima na elektroenergetskim objektima (član 124. stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

Član 129

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se za prekršaj elektroenergetski subjekt kao pravno lice ako:

1) ne posjeduje ispravan i verifikovan mjerni uređaj koji omogućava mjerenje proizvedene električne energije, odbije pružanje pomoćnih usluga u skladu sa tehničkim mogućnostima ili odbije pristup nadležnom operateru sistema opremi koja se koristi za prenos i distribuciju električne energije (član 39. stav 1. t. 3, 9. i 10),

2) ne obezbijedi ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestu primopredaje sa korisnicima distributivne mreže, ne propiše uslove za priključenje objekta korisnika distributivne mreže u skladu sa propisima, ne prati i ne izrađuje izvještaje o sigurnosti snabdijevanja u distributivnom sistemu, odbije da dostavi podatke operateru sistema podsticaja o količinama proizvedene i isporučene električne energije proizvođača u sistemu podsticaja, ne utvrdi u propisanom roku listu kupaca koji ispunjavaju uslove za status malog kupca (član 52. stav 1. t. 5, 10, 22, 23. i 27),

3) se ne evidentira kod Regulatorne komisije kao pružalac usluga punjenja električnih vozila (član 79. stav 2),

4) ne izda račun za električnu energiju u kojem su posebno iskazani cijena električne energije, troškovi korišćenja mreže, cijena usluge snabdijevanja, obračunski period, naknade propisane zakonom, poreze i ostale obaveze, ili ne obavijesti kupca o podacima o potrošnji električne energije i pravilima o mogućnosti promjene snabdjevača (član 81. stav 1. t. 2. i 13),

5) ne omogući krajnjem kupcu promjenu snabdjevača u roku iz člana 89. stav 2. ovog zakona,

6) krajnjeg kupca ponovo ne priključi na mrežu (član 106),

7) nadležnom inspektoru ne prijavi početak izvođenja radova na elektroenergetskim objektima, uređajima i postrojenjima u roku iz člana 125. st. 1. i 2. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 KM do 900 KM.

Član 130

(1) Novčanom kaznom od 2.500 KM do 7.500 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne omogući pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu, kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu operatera distributivnog sistema koji se nalaze na njegovom posjedu, ovlašćenim licima operatera distributivnog sistema i ne zaštiti od oštećenja i neovlašćenog pristupa mjernim uređajima koji su locirani na njegovom posjedu (član 99),

2) ne omogući elektroenergetskom subjektu pristup elektroenergetskim objektima (član 113),

3) izgradi objekte koji nisu u funkciji obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, zasadi drveće i drugo rastinje na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od objekata, izvodi druge radove ispod, iznad ili pored objekata za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti, suprotno zakonu, kao i tehničkim i drugim propisima (član 114. st. 2. i 3),

4) izvodi radove ili preduzima druge radnje na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad i pored elektroenergetskog objekta bez prethodno pribavljene saglasnosti elektroenergetskog subjekta (član 114. stav 5).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik i drugo fizičko lice novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

Pokretanje prekršajnog postupka izdavanjem prekršajnog naloga Regulatorne komisije

Član 131

(1) Regulatorna komisija izdaje prekršajni nalog ili pokreće prekršajni postupak pred nadležnim organom za prekršaj iz člana 127. ovog zakona, na osnovu obavljenog nadzora nad

elektroenergetskim subjektom, dokumentacije ili druge dokazne podatke koja je obezbijeđena u vršenju ovlašćenja iz njene nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

(2) Regulatorna komisija ili drugi ovlašćeni organi, u smislu propisa kojima se uređuju prekršaji i prekršajni postupak, izdaju prekršajne naloge ili pokreću prekršajni postupak pred nadležnim sudom za prekršaje iz čl. 128. i 129.

Pokretanje prekršajnog postupka operatera distributivnog sistema

Član 132

Operater distributivnog sistema dužan je da pokrene prekršajni postupak za prekršaje propisane članom 130. stav 1. ovog zakona u kojem se operater smatra ovlašćenim organom za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o prekršajima Republike Srpske.

GLAVA XVIII
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Opšta obaveza usklađivanja

Član 133

Elektroenergetski subjekti koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju elektroenergetsku djelatnost, dužni su da usklade svoju unutrašnju organizaciju, rad i poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Važenje ranije izdatih dozvola

Član 134

(1) Dozvole za snabdijevanje tarifnih kupaca koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona važiće do imenovanja javnog snabdjevača, a najduže godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Ostale dozvole za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona važiće do isteka roka na koji su izdate, pri čemu je Regulatorna komisija dužna da, u slučaju potrebe, uskladi uslove izdatih dozvola sa odredbama ovog zakona u roku od dvije godine od njegovog stupanja na snagu.

Nabavka električne energije za javno snabdijevanje

Član 135

(1) S ciljem obezbjeđenja univerzalne usluge snabdijevanja električnom energijom Vlada, uz pribavljeno mišljenje Regulatorne komisije za prelazni period od 2022. do 2024. godine, određuje proizvođača koji će isporučivati električnu energiju za potrebe pružanja usluge javnog snabdijevanja.

(2) Prilikom odlučivanja o izboru proizvođača iz stava 1. ovog člana, Vlada je dužna da uzme u obzir kriterijume koji se odnose na tehničke, organizacione i materijalno-finansijske mogućnosti za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije.

(3) U prelaznom periodu od 2022. do 2024. godine javni snabdjevač je dužan da postepeno povećava udio električne energije za javno snabdijevanje koju nabavlja na način propisan članom 72. stav 5. ovog zakona, pri tome srazmjerno umanjujući udio električne energije koja se nabavlja po regulisanoj cijeni kako slijedi:

1) u 2022. godini nabavka do 75% po regulisanoj cijeni,

2) u 2023. godini nabavka do 50% po regulisanoj cijeni,

3) u 2024. godini nabavka do 25% po regulisanoj cijeni.

(4) Istekom prelaznog perioda iz stava 3. ovog člana, nabavka 100% električne energije za javno snabdijevanje obavljaće se u skladu sa članom 72. stav 5. ovog zakona.

(5) Regulisane cijene iz stava 3. ovog člana utvrđuje Regulatorna komisija na zahtjev snabdjevača i proizvođača, koji prema uslovima važećih dozvola imaju obavezu javne usluge ili kojima je Vlada odredila obavezu javne usluge.

Program reorganizacije javnih preduzeća

Član 136

(1) MH ERS - MP a. d. Trebinje i zavisna privredna društva u njegovom sastavu, koja stupanjem na snagu ovog zakona obavljaju elektroenergetske djelatnosti proizvodnje, distribucije, snabdijevanja i trgovine električnom energijom, uskladiće se sa odredbama ovog zakona prema Programu reorganizacije MH ERS - MP a. d. Trebinje.

(2) Program reorganizacije iz stava 1. ovog člana na prijedlog MH ERS - MP a. d. Trebinje, donosi Vlada u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) S ciljem obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja, održavanja tehničko-tehnološkog jedinstva elektroenergetskog sistema i zaštite kupaca, preduzeća unutar vertikalno integrisanog subjekta, proizvođači električne energije i povezani snabdjevači krajnjih kupaca, ugovorom uređuju međusobne odnose o pitanju jedinstvenog nastupa na maloprodajnom i veleprodajnom tržištu električne energije.

Univerzalna usluga i rezervno snabdijevanje po stupanju na snagu ovog zakona

Član 137

(1) Funkciju javnog snabdjevača, do imenovanja javnog snabdjevača u skladu sa odredbama ovog zakona, obavljaće korisnici dozvola iz člana 134. stav 1. ovog zakona.

(2) Snabdjevač iz stava 1. ovog člana dio električne energije iz člana 135. ovog zakona, potrebne za snabdijevanje krajnjih kupaca nabavlja po regulisanim cijenama od proizvođača koji prema uslovima važećih dozvola imaju obavezu javne usluge ili kojima je Vlada odredila obavezu javne usluge.

(3) Funkciju rezervnog snabdjevača, do imenovanja rezervnog snabdjevača u skladu sa odredbama ovog zakona, obavljaće MH ERS - MP a. d. Trebinje.

Nemogućnost pokretanja stečajnog postupka

Član 138

Nad operaterom distributivnog sistema ne može se sprovoditi stečajni postupak.

Početi postupci

Član 139

Upravni postupci koji su pokrenuti pred nadležnim organima do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Razdvajanje djelatnosti

Član 140

(1) Elektroenergetski subjekt koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja djelatnost distribucije i djelatnost snabdijevanja tarifnih kupaca, odnosno proizvodnje električne energije, dužan je da izvrši pravno i funkcionalno razdvajanje djelatnosti distribucije električne energije od djelatnosti snabdijevanja, odnosno proizvodnje električne energije, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Privredna društva nastala u procesu razdvajanja iz stava 1. ovog člana preuzimaju prava i obaveze u skladu sa uslovima važećih dozvola, i to:

1) privredno društvo koje se bavi distribucijom električne energije preuzima prava i obaveze iz dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije,

2) privredno društvo koje se bavi snabdijevanjem električnom energijom tarifnih kupaca preuzima prava i obaveze iz dozvole za snabdijevanje električnom energijom tarifnih kupaca,

3) privredno društvo koje se bavi proizvodnjom električne energije preuzima prava i obaveze iz dozvole za proizvodnju električne energije.

(3) Ukoliko elektroenergetski subjekti iz stava 1. ovog člana ne izvrše razdvajanje u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona, tim subjektima prestaju da važe dozvole za snabdijevanje tarifnih kupaca i/ili proizvodnje električne energije i mogu nastaviti da obavljaju isključivo djelatnost distribucije i upravljanja distributivnim sistemom u skladu sa ovim zakonom.

Određivanje javnog i rezervnog snabdjevača

Član 141

Vlada će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti odluku o određivanju javnog snabdjevača (član 72. stav 1) i odluku o određivanju rezervnog snabdjevača (član 75. stav 1).

Podzakonski propisi Vlade

Član 142

Vlada će u roku od godinu dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Uredbu o uslovima, postupku i kriterijumima za sticanje statusa energetski zaštićenog kupca (član 112).

Podzakonski propisi Ministarstva

Član 143

Ministar, u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Pravilnik o uslovima i načinu polaganja stručnih ispita za radnike koji rade na rukovanju i održavanju elektroenergetskih postrojenja, instalacija i uređaja (član 25. stav 5),

2) Pravilnik o uslovima za kadrove i tehničku opremljenost koje moraju da ispunjavaju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše montažu, remont, reviziju i ispitivanje elektroenergetskih postrojenja i instalacija (član 116. stav 2).

Podzakonski propisi Regulatorne komisije

Član 144

Regulatorna komisija, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi podzakonske akte propisane ovim zakonom.

Primjena podzakonskih propisa donesenih na osnovu zakona koji prestaje da važi

Član 145

Do donošenja propisa iz čl. 142. i 143. ovog zakona primjenjivaće se propisi koji su bili na snazi u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važenja Zakona

Član 146

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 8/08 - Prečišćeni tekst, 34/09, 92/09 i 1/11).

Stupanje na snagu

Član 147

Ovaj zakon objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske", a stupa na snagu 1. januara 2021. godine.